

فېربونى زمانى فارسى له ريڭاي چيروك

وهرگيران و كوكدنهوه و ناماده كردن :

شه پول مامهش

ناوی کتیب: فیربوونی زمانی فارسی له ریځه ی چیروک

وه رگیران و کوکردنه وه: شه پؤل مامهش

نه خشه سازی: هه لمهت عباس

قهباره: ۲۰ * ۱۴

نوبه و سالی چاپ: چاپی یه که م ۲۰۲۲

تیراژ: ۱۰۰۰

نرخ:

له به ریوه به رایه تی گشتی کتیبخانه گشتیه کان ژماره ی سپاردنی

( ) پیندراوه

پیرست

Table of Contents

6	پیشه کی
7	موفقییت و سقراط
9	گاوچران
11	طاووس و لاک پشت
13	قورباغه سخنگو
15	سرباز
17	قیمت زندگی
19	رنج
21	درویش تهی دست
23	درس بزرگ
25	اوج قدرت
27	بهترین شمشیر زن
29	بودا
31	بادکنک فروش
33	با وفا
35	مرد فقیر و بقال
37	جوان ثروتمند و عارف
39	کلاغ
41	تلفن و طلاق
43	خواسته های دیگران
45	پند دزد
47	پندهای لقمان
49	پادشاه بی خرد
51	جواب بی وفایی

53	جهان سوم
55	جنگ
57	ریسک کردن
59	دسته گل
61	روباه
63	روانپزشک و وکیل
65	رنجش
69	کشتی شکسته
71	راهب هندو
73	موفقیت مدیران
75	شاهین و کشاورز
77	ترتیب طبیعی
79	قهرمانان من
81	کمانگیر پیر
83	مورچه عاشق
85	منطق
87	کش شلوار
89	قیمت جهنم
91	شکست خورده
93	باور
95	مردی با کت و کلاه قرمز
97	فرشته نگهبان
99	بیکاری
101	آدم نادان و افلاطون
103	سه مرحله
105	مادر زن
107	کشاورز نمونه

109	لقمه گدایی
111	هدیه متعلق به کیست؟
113	موتور بابا
115	گرگ و سگ
117	کریم خان و مرد تاجر
119	درخواست کمک
121	درخواست آخر
123	نردبان می سازد
125	مو صاف کن
127	گل سرخ
129	دعای باران
131	آروم باش فرهاد
133	یک آرزو
135	فایده دعا
137	آشغال فرش
139	مردان بزرگ
141	تکیه
143	کمک
145	تله موش
147	مردن
149	چهار نعل
151	پشت میله ها
153	پشت اسکناس
155	خروشچف
157	فکر می کنند طلا شدند

پیشه کی

فیروونی زمان له رۆژگاری ئەمرۆدا به هۆی بچوک بوونه هوی جیهان و ئاویتته بوونی کلتوری گهلان له گهل یه کتر گرینگیه کی تایبه تی هه یه . به فیروونی ههر زمانی نوئی ههر نه ته وه یه ک ده توانی سوود له کلتور و زانستی ئەو گه له وه ربگری و زۆر ده رگای نویت له بواره جیا جیاکان دا به رودا ده کاته وه . فیروونی زمانی فارسیش گرینگیه کی تایبه تی هه یه به هۆی ئەوه ی که سنوریکی هاوبه شی زۆرمان له گهل وه لاتی ئیران هه یه . له بواری بازرگانی ، ئالوگۆرئیکی فراوان مان له گهل وه لاتی ئیران هه یه که فیروونی زمانی فارسی ده کری زۆر کارمان له روی بازرگانی بو ئاسان بکات . ههروه ها له بواری خویندن سالانه چه ندین خویندکار له هه ری می کوردستان له زانکۆکانی ئیران درێژه به قوناغه کانی خویندن ده دهن و ئەم کتیبه بو ئەم که سانه زۆر به سووده که له ئیران ده خوینن و پیوستیان به فیروونی زمانی فارسیه . جگه له خویندن ریژه یه کی زۆر له دانیشتوانی هه ری می کوردستان بو چاره سه ری پزیشکی سه ردانی دکتۆره کانی ئیران ده که ن ، ده کری به فیروونی زمانی فارسی زۆریک له م ئاسته نگیا نه یان بو چاره سه ر بیت ، که روبه رویان ده بیتته وه .

ئەم کتیبه پیک هاتوو له نزیک هه شتا چیرۆکی نایاب که جگه له وه ی بو فیروونی زمانی فارسیه ، هه رکام له م چیرۆکانه پره له وانه و ئەزمونی گرینگ که ده کری سوودی زۆریان هه بیت . به کۆکردنه وه ی ئەم چیرۆکانه ته نیا ته رکیزم نه خستۆته سه ر فیروونی زمانی فارسی به لکو ته رکیزم خستۆته سه ر کۆمه لئیک بواری تر که خوینەر له کاتی خویندنه وه چیرۆکی تایبه تی لیوه رده گریت .

موفقیت و سقراط

مرد جوانی از سقراط رمز موفقیت را پرسید که چیست . سقراط به مرد جوان گفت که صبح روز بعد به نزدیکی رودخانه بیاید . هر دو حاضر شدند . سقراط از مرد جوان خواست که همراه او وارد رودخانه شود . وقتی وارد رودخانه شدند و آب به زیر گردنشان رسید . سقراط با زیر آب بردن سر مرد جوان ، او را شگفت زده کرد.

مرد تلاش می کرد تا خود را رها کند اما سقراط قوی تر بود و او را تا زمانی که رنگ صورتش کبود شد محکم داشت . سقراط سر مرد جوان را از آب خارج کرد و اولین کاری که مرد جوان انجام داد کشیدن یک نفس عمیق بود.

سقراط از او پرسید : در آن وضعیت تنها چیزی که می خواستی چه بود ؟

پسر جواب داد " هوا "

سقراط گفت این راز موفقیت است.

اگر همانطور که هوا را می خواستی در جستجوی موفقیت هم باشی بدستش خواهی آورد " رمز دیگری ندارد

سوقرات و سهرکهوتن

پیاوکی گهنج نهینی سهرکهوتن له سوقرات ده پرسیت که چیه .
سوقرات به پیاوه گهنجهکهی وت که بهیانی روژی دواتر بیته نزیکي
روباره که . هردوکیان ناماده بوون . سوقرات داوای له گهنجه که
کرد که له گهل ئه و بیته ناو روباره که . کاتیک هاته ناو روباره که و ناو
گه یشته ژیر چه ناگه یان . سوقرات به نقوم کردنی سهر گهنجه که ،
ئهوی توشی سهرسورمان کرد .

پیاوه گهنجه که ههولی ده دا تاوه کوو خوی دهر باز بکات ، به لام
سوقرات به هیزتر بوو و تاوه کوو ئه و کاتهی رهنگی روخساری رهش
هه لگرا به توندی گرتی . سوقرات سهری پیاوه گهنجه که ی له ناو
دهر هینا و یه که م کار که پیاوه گهنجه که ئه نجامی دا هه لکیشانی
هه ناسه یه کی قول بوو .

"سوقرات لیی پرسی:

له و دوخه دا تاکه شتیک که ده تو یست چی بوو ؟ کوره که وه لامي
دایه وه " هه ناسه

سوقراتی وتی ئه مه نهینی سهرکهوتنه .

ئه گهر به وشیهوی که هه ناسه ت ده ویست به دوای سهرکه و تنیشه وه
بیته ، به دهستی دینی " نهینه کی تری نیه .

گاوچران

گاوچرانی وارد شهر شد و برای نوشیدن چیزی ، کنار یک مهمان خانه ایستاد . بدبختانه کسانی که در آن شهر زندگی می کردند عادت بدی داشتند که سر به سر غریبه ها می گذاشتند . وقتی او (گاوچران) نوشیدنی اش را تمام کرد ، متوجه شد که اسبش دزدیده شده است .

او به کافه برگشت و ماهرانه اسلحش را بیرون آورد و سمت بالا گرفت و بالای سرش گرفت بدون هیچ نگاهی به سقف یه گلوله شلیک کرد . او با تعجب و خیلی مقتدرانه فریاد زد : کدتم یک از آدم های بد اسب منو دزدیده؟! کسی پاسخ نداد . ((بسیار خب ، من یک آجوی دیگه می خورم ، تا وقتی آن را تمام می کنم اسبم برنگردد ، کاری که در تگزاس انجام دادم انجام می دهم !و دوست ندارم ان کاری رو که در تگزاس انجام دادم رو انجام بدم !!)) بعضی از افراد خودشون جمع و جور کردند . آن مرد ، بر طبق حرفش ، آب جوی دیگه ای نوشید ، بیرون رفت و اسبش به سرچاش برگشته بود . اسبش رو زین کرد و به سمت خارج از شهر رفت . کافه چی به آرامی از کافه بیرون آمد و پرسید :هی رفیق قبل از اینکه بری بگو ، در تگزاس چه اتفاقی افتاد ؟ گاوچران برگشت و گفت :مجبور شدم پیاده برم خونه

گاوان

گاوانیک هاته ناو شاری و بو خواردنه‌وه‌ی شتیک ، له میوانخانه‌یه‌ک وهستا . به‌دبه‌ختانه ئه‌و که‌سانه‌ی له‌م شاره‌ دا ده‌ژیان ، خویه‌کی خراپیان هه‌بوو که‌ سریان ده‌خسته‌ سهر غه‌ریبه‌کان . کاتیک ئه‌و(گاوان) خواردنه‌وه‌که‌ی ته‌واو کرد ، بینێ که‌ ئه‌سپه‌که‌ی دزراوه‌.

ئه‌و بو کافه‌که‌ گه‌رایه‌وه و به‌ شاره‌زایانه چه‌که‌که‌ی ده‌رهینا ، روی پی له‌سه‌روهه کرد و له‌سه‌ر سه‌ری راگرت ، به‌بی هیچ سه‌یرکردنیک

به‌ سه‌قفه‌که‌ فیشه‌کیکی ته‌قاند . ئه‌و ه سه‌رسورمان و زور به‌توانانه‌وه‌ هاواری کرد :کام یه‌ک له‌ مروه‌ خرابه‌کانی ئه‌سپی منی دزیووه ؟! که‌س وه‌لامی نه‌دایه‌وه . ((زور باشه ، من ئاوجویه‌کی تر(بیره)ده‌خومه‌وه ، تاکاتیک ته‌واوی ده‌که‌م ئه‌سپه‌که‌م نه‌گه‌ریته‌وه ، کارینک که‌ له‌ تیگراز ئه‌نجامم دا، ئه‌نجامی ده‌ده‌مه‌وه و حه‌ز ناکه‌م ، ئه‌و کاره‌ی له‌ تگزازم ئه‌نجام دا ، ئه‌نجامی بده‌مه‌وه ؟)) هه‌ندی له‌ که‌سه‌کان خویان کو‌کرده‌وه . ئه‌و پیاوه ، به‌گویره‌ی قسه‌کانی بیره‌کی تری خوارده‌وه ، چۆ ده‌روهه و ئه‌سپه‌که‌ی گه‌رابویه‌وه سه‌ر شوینی خوی . ئه‌سپه‌که‌ی زین کرد و به‌ ناراسته‌ی ده‌روه‌ی شار رویشت . خاوه‌ن کافه‌که‌ به‌ نارامی له‌ کافه‌که‌ هاته‌ ده‌روه و پرسى هینی هاویری پیش ئه‌وه‌یکه‌ برۆی بلێ ، له‌ تیگراز چی رویدا؟ گاوانه‌که‌ گه‌رایه‌وه و وتی :ناچار بووم به‌ پی برومه‌وه ماله‌وه .

طاووس و لاک پشت

روزی روزگاری ، طاووس و لاک پشتی بودن که دوستای خوبی برای هم بودن. طاووس نزدیک درخت کنار رودی که لاک پشت زندگی می کرد ، خونه داشت . هر روز پس از اینکه طاووس نزدیک رودخانه آبی می خورد ، برای سرگرم کردن دوستش می رقصید.

یک روز بدشانس ، یک شکارچی پرنده ، طاووس را به دام انداخت و خواست که اونو به بازار بیره . پرنده غمگین ، از شکارچی خواهش کرد که بهش اجازه بده از لاک پشت خداحافظی کنه .

شکارچی خواهش طاووس را قبول کرد و انو پیش لاک پشت برد. لاک پشت از اینکه می دید دوستش اسیر شده خیلی ناراحت شد . اون از شکارچی خواهش کرد که طاووس رو در عوض دادن یه هدیه با ارزش رها کنه . شکارچی قبول کرد . بعد لاک پشت داخل آب شیرجه زد و بعد از لحظه‌ای با مروارید زیبایی بیرون آمد. شکارچی که از دیدن این کار لاک پشت متحیر شده بود ، فوری اجازه داد که طاووس بره . مدت کوتاهی بعد از این ماجرا مرد حریص برگشت و به لاک پشت گفت که برای آزادی پرنده چیز کمی گرفته و تهدید کرد که دوباره طاووس را اسیر می کنه ، مگه اینکه مروارید دیگه‌ای شبیه مروارید قبلی بگیره . لاک پشت که قبلا به دوستش نصیحت کرده بود برای آزاد بودن به جنگل دوردستی بره ، خیلی از دست مرد حریص عصبانی شد .

لاک پشت گفت : بسیار خوب، اگه اصرار داری مروارید دیگه‌ای شبیه قبلی داشته باشی ، مروارید رو به من بده تا عین اونو برات پیدا کنم . شکارچی به خاطر طمعش ، مروارید رو به لاک پشت داد . لاک پشت در حالی که با شنا کردن از مرد دور می شد گفت: من نادان نیستم که یکی بگیرم و دوتا بدم . بعد بدون اینکه حتی یه مروارید به شکارچی بده ، در آب ناپدید شد

تاوس و کیسه‌ل

رؤژگاریک ، تاوس و کیسه‌لنیک هه‌بوو که بویه‌کتر هاوړیږی زور باش بوون . تاوس له نریک دارنیک له تهنیشت روبرنیک که کیسه‌له‌که لپی ده‌ژیا ، مالی هه‌بوو . هه‌موو رؤژنیک دواى نه‌وهی که تاوس له نریک روبره‌که ناوی ده‌خوارده‌وه ، بۇ دلخوش کردنی هاوړنیکه‌ی سه‌مای ده‌کرد .

رؤژنیکى به‌دشانس ، راوچیه‌کی بالنده‌کان ، تاوسه‌که‌ی گرت و ویستی بیبات بۇ بازار . بالنده‌ی خه‌مبار ، تکای له راوچی کرد که ریگه‌ی پیدات ، مالئاوایی له کیسه‌له‌که بکات .

راوچی تکاکه‌ی تاوسی قه‌بول کرد و بردیه‌ لای کیسه‌لی . کیسه‌ل له‌وه‌ی که ده‌ببینی هاوړنیکه‌ی ده‌ست به‌سه‌ر کراوه زور خه‌مبار بوو . داوای له راوچی کرد که تاوسه‌که‌ی له بری هه‌دیه‌یه‌کی به‌هادار نازاد بکات . راوچی قه‌بولی کرد . پاشان کیسه‌له‌که خوی هه‌لدا ناو ناوه‌که و دواى ماوه‌یه‌ک به‌ مرواریدنیکى جوان هاته‌ دهره‌وه . راوچی که له بینینی ئه‌م کاره‌ی کیسه‌ل سه‌ری سورما‌بوو ، به‌خیرایی ریگه‌ی دا که تاوسه‌که‌ی بروات . دواى ماوه‌یه‌کی کورت له‌م روداوه‌ پیاوی به‌رچاوتنه‌نگ گه‌راپه‌وه و به‌ کیسه‌لی وت که بۇ نازاد‌کردنی بالنده‌که شتینیکى که‌می وه‌رگرتووه و هه‌ره‌شه‌ی کرد که دیسان ده‌ستبه‌سه‌ری ده‌کاته‌وه ، مه‌گه‌ر ئه‌وه‌یکه مرواریدنیکى تری هاوشیوه‌ی مرواریدی پیشتر وه‌ریگریت . کیسه‌له‌که که پیشتر نامؤزگاری هاوړنیکه‌ی کردبوو بۇ نازاد بوون بچینه‌ جه‌نگه‌لنیکى دوره‌ ده‌ست ، زور له ده‌ستی پیاوه‌ به‌رچاوتنه‌نگه‌که توره‌ بوو

کیسه‌ل وتی : زور باشه ، ئه‌گه‌ر پینداگری که مرواریدنیکى هاوشیوه‌ی پیشترت هه‌بیت ، مرواریده‌که‌م پی بده‌ تاوه‌کوو یه‌کی وه‌ک ئه‌وت بۇ پیدا بکه‌م . راوچی به‌هو‌ی چاوجنوکى ، مرواریده‌که‌ی به‌ کیسه‌له‌که‌ دا . کیسه‌ل له‌کاتیک دا به‌ مه‌له‌کردن له‌ پیاوه‌که‌ دور ده‌که‌وته‌وه وتی : من نهران نیم که یه‌کیک وه‌ریگرم و دودانانت پینده‌م . پاشان به‌بی ئه‌وه‌یکه ته‌نانه‌ت مرواریده‌که‌ش بداته‌ راوچیه‌که ،

قورباغه سخنگو

پیرمردی در حال بازی کردن گلف بود . ناگهان توپش به خارج از زمین و داخل برکه‌ی کم آبی رفت . همانطور که برای پیدا کردن مجدد تلاش می کرد با نهایت تعجب متوجه شد که قورباغه‌ای شروع به حرف زدن کرد ، مرا ببوس و من به شاهزاده زیبا تبدیل شوم ، و برای یک هفته برای شما خواهم بود . او قورباغه را برداشت و در جیبش گذاشت.

همانطور که داشت به بازی گلف ادامه می داد ، قورباغه همین پیام را تکرار می کرد ((مرا ببوس و من به شاهزاده‌ی زیبا تبدیل شوم و برای یک ماه برای شما خواهم بود)). آن مرد همچنان به بازی گلف ادامه داد و یک بار دیگر قورباغه گفت :مرا ببوس و من به شاهزاده‌ی زیبا تبدیل شوم و برای یک سال برای شما خواهم بود .سرانجام ، پیرمرد رو به قورباغه کرد و بانگ زد ، باین سن ترجیح می دهم یه قورباغه سخنگو داشته باشم.

بۇقى قسەكەر

پيرە پياويك خەرىكى يارى كردنى گۇلف بوو. لەناكاو تۇپەكەى چۇ
دەرەوہى گۇرەپان و كەوتە ناو چالئىكى كم ناو . ھەرۈەكوو بۇ
دۇزىنەوہى دوبارەى تۇپەكە ھەولئى دەدا ، بەو پەرى سەرسورمانەوہ
بىنى كە بۇقىك دەستى بە قسەكردن كرد ، ماچم بكە و من
دەبمە شازادە و بۇ دوو ھەفتە دەبم بە ئى تۇ . ئەو بۇقەكەى
ھەلگرت و خستىبە بەركىبەوہ.

ھەر بەو شىوہى كە لە يارىكردن بەردەوام بوو ،بۇقەكە پەيامەكەى
دوبارە دەكردەوہ ((ماچم بكە ،دەبمە شازادە و بۇ،مانگىك بۇ تۇ
دەبم .)) پياوہكە بەردەوام بوو لە يارىكردن و جارىكى ترىش
بۇقەكە وتى : ماچم بكە ،دەبمە شازادەكى جوان و بۇ سالىك دەبم
بە ھى تۇ . لە كۇتايى دا پيرەپياوہكە روى كردە بۇقەكە و وتى ،
بەم تەمەنە يىم باشتەرە بۇقىكى قسەكەرم ھەبىت.

سرباز

دو سرباز در یک پادگان بودند . نام اولی جورج و نام دومی بیل بود .

جرج گفت : بیل یه تیکه کاغذ و یک پاکت نامه داری ؟

بیل گفت :بله دارم و آن ها را به وی داد.

سپس جرج گفت :حالا خودکار ندارم ، بیل به وی خودکارش را داد و جرج نامه‌اش را نوشت . سپس آن را در پاکت گذاشت و گفت :بیل ، آیا تمبر داری ؟ بیل یه تمبر به او داد.

در آن هنگام بیل بلند شد و به سمت در رفت ، بنابراین جرج به او گفت :آیا بیرون می روی ؟

جرج گفت :لطفا نامه‌ی مرا در صندوق پست بنداز و او مکث کرد.

بیل به وی گفت :دیگه چی می خواهی ؟

جرج به پاکت نامه‌اش نگاه کرد و گفت :آدرس دوست دخترت چیه

؟

سەرباز

دوو سەرباز لە بنکە یەکی سەربازی دا بوون . ناوی کەسی یە کەم
جۆرج و ناوی کەسی دووهم بیل بوو . جۆرج وتی : بیل پارچە کاغەز
و پاکە تینکی نامەت پێیە؟

بیل وتی : بە ئی پێمە و پێی دا

پاشان جۆرج وتی : ئیستا پینوسم پێنیه ، بیل پینوسیکی پیندا و
جۆرج نامە کە ی نوسی . پاشان خستیە ناو پاکە تە کە و وتی : بیل ،
ئایا پۆلت پێیە ؟ بیل پۆلنکی پیندا .

لە و کاتە دا بوو بیل هەستا و بە ئاراستە ی دەرەوہ رۆیشت ، کەواتە
جۆرج پێی وت : ئایا دە چیە دەرەوہ ؟

جۆرج وتی : تکایە نامە کە ی من بخە ناو سندوقی پۆستە کە و
کەمیک وەستا .

بیل پێی وت : چی تەرت دەوێت ؟

جۆرج سەیری پاکە تی نامە کە ی کرد و وتی : ناو نیشانی
کچە هاو ریکەت (خۆشە و یستە کەت) چیە؟

قیمت زندگی

فرزندى از پدر قیمت زندگى را پرسید. پدرسنگى زیبا به او داد و گفت بردار و ببر بازار، ببین مردم چقدر مى خرنند؛ اگر قیمت را پرسیدند، هیچ نگو، فقط دو انگشتت را ببر بالا. سنگ را به بازار برد. سنگ را دیدند و قیمت پرسیدند. کودک دو انگشتش را بالا آورد؛ گفتند دو هزار تومان! نزد پدرش بازگشت و ماجرا را گفت؛ پدر به او گفت این بار برو در بازار عتیقه فروشان، آنجا وقتی کودک دو انگشتش را بالا برد عتیقه فروش گفت: دویست هزار تومان! این بار هم کودک نزد پدر بازگشت و ماجرا را تعریف کرد. پدر به او گفت: این بار به بازار جواهرفروشان و نزد فلان گوهرشناس برو. وقتی دو انگشتش را بالا برد آن گوهرشناس گفت دو میلیون تومان! آن کودک باز ماجرا را برای پدر تعریف کرد. پدر گفت: فرزندم! حالا فهمیدی که قیمت زندگى چند است؟ "مهم است که گوهر وجودت را کجا و به چه کسى بفروشى..."

به‌های ژیان

مندائیک به‌های ژیانی له باوکی پرسى . باوکی به‌ردیکی جوانی
پیدا و توی هه‌ئیبگره و بیبه بو بازار ، بزانه خه‌لک به‌چهند لیت
ده‌کرن ؛ نه‌گه‌ر نرخیان پرسى ، هیچ مه‌لی ، ته‌نیا دوو په‌نجه
به‌رزبکه‌وه . به‌رده‌که‌ی برده بازار و پرسیاریان کرد . منداله‌که‌ دوو
په‌نجه‌ی به‌رز کرده‌وه ؛ وتیان دوو هزار تمه‌ن ! گه‌رایه‌وه لای باوکی
و چیروکه‌که‌ی بو باس کرد ؛ باوکی پیی وت نه‌مجاره برؤ بو بازاری
کونه فروشان ، له‌وی کاتیک منداله‌که‌ دوو په‌نجه‌ی به‌رز کرده‌وه
کونه فروش وتی : دوسه‌ت هزار تمه‌ن ! نه‌مجاره‌ش منداله‌که
گه‌رایه‌وه لای باوکی و چیروکه‌که‌ی بو گیرایه‌وه . باوکی وتی : نه‌م
جاره برؤ بو بازاری خشل فروشان و بیچو لای فلان گه‌وه‌هر ناسه .
کاتیک دوو په‌نجه‌ی به‌رز کرده‌وه ، گه‌وه‌هر ناسه‌که وتی دوو
میلیون تمه‌ن منداله‌که‌ دیسان چیروکه‌که‌ی بو باوکی باس کرد .
باوکی وتی : کوره‌که‌م اییستا تیگه‌یشتی به‌های ژیان چه‌نده ؟
گرینگه که گه‌وه‌هری بونت له‌کوی و به‌چ که‌سیک بفروشی .

رنج

. آهنگری با وجود رنجهای متعدد و بیماری اش عمیقا به خدا
عشق می ورزید. روزری یکی از دوستانش که اعتقادی به خدا
نداشت، از او پرسید

تو چگونه می توانی خدایی را که رنج و بیماری نصیبت می کند، را
دوست داشته باشی؟

آهنگر سر به زیر آورد و گفت

وقتی که میخواهم وسیله آهنی بسازم، یک تکه آهن را در کوره
قرار می دهم. سپس آنرا روی سندان می گذارم و می کوبم تا به
شکل دلخواه درآید. اگر به صورت دلخواهم درآمد، می دانم که
وسیله مفیدی خواهد بود، اگر نه آنرا کنار میگذارم.

همین موضوع باعث شده است که همیشه به درگاه خدا دعا کنم
که خدایا ، مرا در کوره های رنج قرار ده ،اما کنار نگذار

رهنج

ئاسنگهريک سهرهراي ههبووني ئازاري جوراوجور زور بهقولي خوي
خوش دهويست . رۇژيک يهکيک له هاوريکاني که برواي به خوا
نهبوو ، ليني پرسی

تو چون دهتواني خويهک که ئازار و نهخوشيت به نسيب دهکات ،
خوشت بویت؟

ئەسنگەرە که سەری نزم کرد و وتی : کاتیک دەمهوی
که رهستهیه کی ئاسنی دروست بکه م ، پارچه ئاسنیک دهخه مه ناو
کوره که و له سەر سندانى دادنیم و ده بکوتم تاوه کوو شیوهی
دلخوازی خۆم وهرده گريت . ئەگەر شیوهی دلخوازمی وهرگرت
، ده زانم که که رهستهیه کی به سو ده ، مه گەر نا ولای ده نيم .
هر ئه و بابه ته بوته هوی ئەوه يکه هه ميه شه له ده رگای خوا دوعا
بکه م که خويه ، بمخه ناو کوره ی ئازار ، به لام وه لام مه نی .

درویش تهی دست

درویشی تهی دست از کنار باغ کریم خان زند عبور می‌کرد .
چشمش به شاه افتاد و با دست اشاره‌ای به او کرد . کریم خان
دستور داد درویش را به داخل باغ آوردند.

کریم خان گفت : این اشاره های تو برای چه بود ؟

درویش گفت : نام من کریم است و نام تو هم کریم و خدا هم
کریم.

آن کریم به تو چقدر داده است و به من چی داده ؟ کریم خان در
حال کشیدن قلیان بود ؛ گفت چه می‌خواهی ؟

درویش گفت : همین قلیان ، مرا بس است ! چند روز بعد درویش
قلیان را به بازار برد و قلیان بفروخت . خریدار قلیان کسی نبود
جز کسی که می‌خواست نزد کریم خان رفته و تحفه برای خان
ببرد ! پس جیب درویش پر از سکه کرد و قلیان نزد کریم خان
برد / روزگاری سپری شد. درویش جهت تشکر نزد خان رفت.

ناگه چشمش به قلیان افتاد و با دست اشاره‌ای به کریم خان زند
کرد و گفت : نه من کریمم نه تو ؛ کریم فقط خداست ، که جیب
مرا پر از پول کرد و قلیان تو هم سر جایش هست. . .

درویشی ھەژار

دەرىشىكى ھەژار بە لای باغى كەرىم خانى زەند دا تىدەپەرى .
چاوى بە پاشا كەوت و بە دەست ئاماژەپەكى پىكرد. كەرىم خان
فەرمانى كرد دەرویشە كە بەینە ناو باغ .

كەرىم خان وتى :ئەم ئاماژانەى تۆ بۇچى بوو ؟

درویش وتى :ناوى من كەرىمە و ناوى تۆش كەرىم و خوداش ھەر
كەرىم .

ئەو كەرىمە چەندى بە تۆ داوہ و چى بەمن داوہ؟ كەرىم خان
خەرىكى نىرگەلە كىشان بوو :وتى چىت دەوى ؟ درویش وتى : ئەم
نىرگەلە ، بۆمن تەواوہ !چەند رۆژىك دواتر درویش نىرگەلەى بردە
بازار و نىرگەلەكەى فرۆشت . فرۆشيارى نىرگەلە كەسىك نەبوو
جگە لە كەسىك كە دەىخواست بچىتە لای كەرىم خان و ھىدەى
بۆ بەرىت! كەواتە بەركى درویش پەر لە سكە بوو و نىرگەلەى بردە
لاى كەرىم خان !رۆژگار تىپەرى . درویش بۆ سوپاسگوزارى چۆ بۆ
لاى كەرىم خان .

لەناكاو چاوى بە نىرگەلەكە كەوت و بەدەست ئاماژەى بە كەرىم
خان كرد و وتى :نە من كەرىم نە تۆ ، كەرىم تەنيا خواپە كە
بەركى منى پەر لە پارە كرد و نىرگەلەى تۆش ھەر لە جىنگاى خۆى .

درس بزرگ

روزی پدر و پسری بالای تپه ی خارج از شهرشان ایستاده بودند و آن بالا همان طور که شهر را تماشا می کردند با هم صحبت می کردند.

پدر می گفت: اون خونه را می بینی؟ اون دومین خونه ایه که من تو این شهر ساختم. زمانی که اومدم تو این کار فکر می کردم کاری که می کنم تا آخر باقی می مونه.

دل به ساختن هر خانه می بستم و چنان محکم درست می کردم که انگار دیگه قرار نیست خراب شه.

خیالم این بود که خونه مستحکم ترین چیز تو زندگی ما آدماست و خونه های من بعد از من هم همین طور میمونن.

اما حالا می دونی چی شده؟ صاحب همین خونه از من خواسته که این خونه را خراب کنم و یکی بهترش را برایش بسازم.

این خونه زمانه خودش بهترین بود ولی حالا...

این حرف صاحب خونه دل منو شکست ولی خوب شد...

خوب شد چون باعث شد درس بزرگی را بگیرم.

درسی که به تو هم می گم تا تو زندگیت مثل من دل شکسته نشی و موفق تر باشی.

پسرم تو این زندگی دو روزه هیچ چیز ابدی نیست. تو زندگی ما هیچ چیزی نیست که تو بخوای دل بهش ببندی جز خالقت.

چرا که هیچ چیز ارزش این را نداره و هیچ کس هم چنین ارزشی به تو نمی تونه بده. فقط خدایی که تو را خلق کرده ارزش مخلوقش را می دونه و اگر دل می خوای ببندی همیشه به کسی ببند که ارزشش را بدونه و ارزشش را داشته باشه.

وانه‌ی گه‌وره

رؤژنیک باوک و کورنیک له‌سهر ته‌پولکلیک له دهره‌وه‌ی شار وه‌ستابوون و له‌و به‌رزایه له‌گه‌ل ئه‌وه‌یکه سه‌پری شاربان ده‌کرد پیکه‌وه قسه‌شیان ده‌کرد.

باوک ده‌بوت: ئه‌و ماله‌ ده‌بینی؟ ئه‌وه دووه‌مین ماله‌ که من له‌م شاره‌دا دروستم کردووه. کاتیک هاتمه‌ ناو ئه‌م کاره، پیم و ابوو کارنیک ده‌که‌م تاکوتایی ده‌مینینه‌وه.

دل‌م به‌ دروست کردن ههر خانویه‌ک گری ده‌دا، وه‌ها به‌هیز دروستم ده‌کرد که وه‌ک بلینی قهرار نیه‌ خه‌راب بیت. خه‌با‌لم ئه‌وه بوو که مال به‌هیزترین شت له‌ ژینانی ئیمه‌ی مرؤقه‌کانه و خانوه‌کانی من دوا‌ی ئه‌مه‌ش به‌م شیوه‌به‌ ده‌مینه‌وه. به‌لام ده‌زانی ئیستا چی بووه؟ خاوه‌نی ئه‌م خانوه داوا‌ی لیکردوم که ئه‌م خانوه خراب بکه‌م و یه‌کی باشتری بو‌ دروست بکه‌م.

ئه‌م خانوه کاتی خوی باشتترین بوو به‌لام ئیستا ئه‌م قسه‌یه‌ی خاوه‌ن مال دلی منی شکاندووه به‌لام باش بوو...

باش بوو که‌بو هوی ئه‌وه‌یکه دهرسینکی گه‌وره وه‌ربگرم.

دهرسینک که به‌ توشی ده‌لیم تاوه‌کوو له‌ ژینانت دا وه‌ک من دل شکاو نه‌بی و سه‌رکه‌وتوو‌تر بیت. کورم له‌ م ژینانه دوو رؤژه دا هیچ شتیک ههمیشه‌یی نیه. له‌ ژینانی ئیمه‌ دا هیچ شتیک نیه که بته‌وی دلتی پیی خوش بکه‌ی جگه له‌ ئافرینه‌رت.

له‌به‌ر ئه‌وه‌ی که هیچ شتیک ئه‌م به‌های نیه و هیچ که‌سیکیش ناتوانی وه‌ها به‌هایه‌کت پینبدا‌ت. ته‌نیا خوا که توی ئافراندووه به‌های ئافرینه‌راوه‌کی ده‌زانیت و ئه‌گه‌ر ده‌ته‌وی گری بده‌ی به‌که‌سیک گری بده‌ که به‌هات بزانی‌ت و باهای هه‌بیت.

اوج قدرت

روزی یک کوهنورد معمولی تصمیم گرفت قله اورست را فتح کند، اما او هر بار ناکام بر می گشت، تا جایی که وقتی سال چهارم فرا رسید و او از چهارمین صعود به اورست نیز باز ماند، مسوولان کوهنوردی به سراغش رفتند و گفتند: هی جوان، می بینی که نمی توانی به قله برسی، بهتر نیست از این فکر خارج شوی؟

اما کوهنورد جوان با قاطعیت پاسخ داد: نه! و موقعی که از او دلیلش را پرسیدند گفت: دلیلش خیلی واضح است، اورست به اوج قدرت خود رسیده، اما من همچنان در حال رشد هستم، پس یقیناً یک روز از او پیشی می گیرم!

نوشته: جبران خلیل جبران

لوتکه‌ی هیز

رؤژیک شاخه‌وانیکی ئاسایی بریاری دا که بگاته لوتکه‌ی
ئیفیریست ، به‌لام ئه‌و هه‌رجاریک به‌سه‌رنه‌که‌وتوی
ده‌گه‌رایه‌وه ، تا ئه‌وه‌ی سالی چواره‌م گه‌یشت و ئه‌و له
چواره‌مین چواره‌مین سه‌رکه‌وتن بو ئیفیریست شکه‌ستی
خوارد ، به‌برسانی شاخه‌وانی چونه‌ی لای و وتیان :هینی گه‌نج ،
ده‌بینی که‌ ناتوانی بگه‌یته لوتکه ، باشتر نیه‌ واز له‌م
بیرکردنه‌وه بینی ؟

به‌لام شاخه‌وانی گه‌نج به‌پیداگریه‌وه وه‌لامی دایه‌وه نه‌ ! و
کاتیک که‌ هۆکاره‌که‌یان لپرسی وتی : هۆکاره‌که‌ی رونه ،
ئیفیریست گه‌یشتوته لوتکه‌ی هیزی خوی ، به‌لام من له
دۆخی گه‌شه‌سه‌ندنم ، که‌واته به‌دنیایه‌وه رؤژیک پیشی
ده‌که‌ومه‌وه .

نوسین جوبران خه‌لیل جوبران

بهترین شمشیر زن

جنگجویی از استادش پرسید: بهترین شمشیرزن کیست؟

استادش پاسخ داد: به دشت کنار چشمه برو. سنگی آنجاست. به آن سنگ توهین کن.

شاگرد گفت: اما چرا باید این کار را بکنم؟ سنگ پاسخ نمی دهد.

استاد گفت: خوب با شمشیرت به آن حمله کن.

شاگرد پاسخ داد: این کار را هم نمی کنم. شمشیرم می شکند و اگر با دست هایم به آن حمله کنم، انگشتانم زخمی می شوند و هیچ اثری روی سنگ نمی گذارد. من این را نپرسیدم. پرسیدم بهترین شمشیرزن کیست؟

استاد پاسخ داد: بهترین شمشیرزن، به آن سنگ می ماند، بی آن که شمشیرش را از غلاف بیرون بکشد، نشان می دهد که هیچ کس نمی تواند بر او غلبه کند.

باشترین شمشیر باز

شهرکریک له ماموستاکه ی پرسى :باشترین شمشیر باز کییه؟

ماموستاکه ی وهلامی دایه وه :بچو دهشت لای کانیه ئاوه که .
بهردیکی لئییه . ئیهانه به بهرده که بکه .

فیرخوازه که وتی : بهلام دهبی بچی ئه م کاره بکه م ؟ بهرد
وهلام ناداته وه .

ماموستا وتی : باشه به شمشیره که ت هیرشی بکه سه ر .

فیرخوازه که وهلامی دایه وه :ئه م کاره ش ناکه م . شمشیره که م
دهشکیت و ئه گه ر به دهسته کانیشم هیرشی بکه مه سه ر ،
په نجه کانم بریندار ده بن و هیچ کاریگه ریه کی له سه ر به رد
نابیت . من ئه وه م نه پرسى وه ،مپرسیومه باشترین شمشیر باز
کییه؟

ماموستا وهلامی دایه وه :باشترین شمشیر باز ، وه ک ئه و
بهرده یه ، بی ئه وه ی شمشیره که ی له غه لاف ده ربکیشیت ،
نیشانی ده دات که هیچ که س ناتوانیت به سه ری دا
سه ربکه ویت .

بودا

بودا به دهی سفر کرد.

زنی که مجذوب سخنان او شده بود از بودا خواست تا مهمان وی باشد.

بودا پذیرفت و مهیای رفتن به خانه‌ی زن شد.

کدخدای دهکده هراسان خود را به بودا رسانید و گفت:

این زن، هرزه است به خانه‌ی او نروید.

بودا به کدخدا گفت:

یکی از دستانت را به من بده.

کدخدا تعجب کرد و یکی از دستانش را در دستان بودا گذاشت.

آنگاه بودا گفت: حالا کف بزنی.

کدخدا بیشتر تعجب کرد و گفت: هیچ کس نمی‌تواند با یک دست کف بزنی.

بودا لبخندی زد و پاسخ داد:

هیچ زنی نیز نمی‌تواند به تنهایی بد و هرزه باشد، مگر این که مردان دهکده نیز هرزه باشند.

بنابراین مردان و پول‌هایشان است که از این زن، زنی هرزه ساخته‌اند.

برو و به جای نگرانی برای من نگران خودت و دیگر مردان دهکده ات باش.

بودا

بودا گهشتی بۇ گوندیک کرد.

ژنیک که حەزی بە قسەکانی هات دواى له بودا کرد میوانی بیت.

بودا قەبولی کرد و بەرەو مالى ژنەکه رۆیشت.

کوینخای گوند تەنگانەى بۆهات خۆى گەیانده بودا و وتی:

ئەم ژنە لەشفرۆشە ، مەچو مائیان.

بودا بە کوینخای وت:

یەکیک لە دەستەکانت بەدە بەمن.

کوینخا سەرى سورما و یەکیک لە دەستەکانی خستە ناو دەستی بودا.

ئەوکات بودا وتی :ئىستا چەپلە لىبده.

کوینخا زیاتر توشى سەرسورمان بوو و وتی :هیچ کەسیک ناتوانیت بە

دەستیك چەپلە لىبدا.

بودا پىكەنى و وهلامى دایهوه:

هیچ ژنیکیش ناتوانیت بە تەنبایى خراپ و لەشفرۆش بیت ، مەگەر

ئەوهیکە پیاوانى گوند خراپ نەبن.

کەواتە پیاو و پاره‌کانیان که ئەم ژەنەیان کردۆتە لەشفرۆش.

برۆ له جياتى نىگه‌رانى بۇ من نىگه‌رانى خۆت و پياوانى گونده‌کەت بە.

بادکنک فروش

در یک شهر بازی پسرکی سیاه پوست به مرد بادکنک فروشی نگاه می کرد. بادکنک فروش برای جلب توجه یک بادکنک قرمز را رها کرد تا در آسمان اوج بگیرد و بدینوسیله جمعیتی از کودکان را که برای خرید بادکنک به والدینشان اصرار می کردند را جذب خود کرد.

سپس یک بادکنک آبی و همین طور یک بادکنک زرد و بعد از آن یک بادکنک سفید را به تناوب و با فاصله رها کرد. بادکنک ها سبکبال به آسمان رفتند و اوج گرفتند و ناپدید شدند.

پسرک سیاه پوست هنوز به تماشا ایستاده بود و به یک بادکنک سیاه خیره شده بود! تا این که پس از لحظاتی به بادکنک فروش نزدیک شد و با تردید پرسید: ببخشید آقا! اگر بادکنک سیاه را هم رها می کردید آیا بالا می رفت؟

مرد بادکنک فروش لبخندی به روی پسرک زد و نخی را که بادکنک سیاه را نگه داشته بود برید و بادکنک به طرف بالا اوج گرفت و پس از لحظاتی گفت:

پسرم آن چیزی که سبب اوج گرفتن بادکنک می شود رنگ آن نیست بلکه چیزی است که در درون خود بادکنک قرار دارد.

دوست عزیز من، زندگی هم همین طور است و چیزی که باعث رشد آدمها می شود رنگ و ظاهر آنها نیست. مهم درون آدم هاست که تعیین کننده مرتبه و جایگاهشان است و هرچقدر ذهنیات ارزشمندتر باشند، جایگاه والاتر و شایسته تری نصیب آدم می شود.

میزه لان فروش

له شاری باری مندائیکی رهش پیست سهیری پیاویکی میزه لان فروشی ده کرد. میزه لان فروش بو سرنج راکیشان میزه لانیکه سوری بهره لا کرد تاوه کوو بهرز بینتهوه و بهم هوپه هه نددیک له منداله کان بو کرینی میزه لان داوایان له دایک و باوکیان ده کرد ، سرنجی ئهوانی راکیشا

پاشان میزه لانیکه شین و بهم شوهیه میزه لانیکه زهرد پاشان میزه لانیکه سپی بهدوای یهک دا بهره لا کرد. میزه لانه کان بهرهو ئاسمان بهرز بونهوه و ون بوون.

منداله رهش پیسته که هیستا ههر سهیری ده کرد و دالغهی به میزه لانیکه رهش لیدابوو ! تانهوهی که دوای چند ساتیک له میزه لان فروش نزدیک بویهوه و به گومانهوه وتی: ببوره بهرینز! نهگهر میزه لانه رهشه که شت بهره لا ده کرد ئایا ده چو بو سهروهوه؟

پیاوه میزه لان فروشه که بهروی منداله که دا پیکه نی و ئه و بهندوکهی که میزه لانه رهشه کهی پیوه راگیرابوو ، بری و میزه لانه که بهرز بویهوه و پاش ماوه یهک وتی:

کور کهم ئهوهی ده بیته هوکاری بهرز بونهوهی میزه لانه که ، رهنگه کهی نیه به لکوو شتیکه که له ناو خودی میزه لانه که به.

هاورینی ئازیزی من، ژیانیش بهم شیوهیه و ئه و شتهی ده بیته هوگی گه شه سه ندنی مروفه کان ، رهنگ و روخساریان نیه . ئهوهی گرینگه ، ناخی مروفه کانه که دیاری ده کات پینگه و شوینیان کوئییه . ههرچه نده هزریان به هادارتر بیت ، پینگه ی بهرزتر و شایسته تر به نسیمی مروف ده بیت .

با وفا

پدر بغض کرده و ناراحت دست های مادر را لای انگشتانش گرفته بود و می گفت: ای کاش من جای تو بودم...

بر خلاف پدر، مادر تبسم کرد و گفت: این حرفها چیه مرد؟
دکترها گاهی وقتها اشتباه می کنند...

مطمئن باش من، بر خلاف تشخیص دکترها که گفتند فقط شش ماه زنده ای، تا شصت سال دیگه می مانم.

پدر با لحنی غمگین گفت: اگر برای تو اتفاقی بیفته، من یک ثانیه هم زنده نمی مانم.

پسر یازده ساله که اینها را می شنید، اگر چه برای مادرش ناراحت بود، اما از با وفا بودن پدرش شادمان بود...

پسرک (که حالا با مادر بزرگش زندگی می کرد) روبروی عکس مادر خدا بیامرزش نشست و گفت: مامانی بابا دروغگو بود.

آن سوی شهر، پدر که درست دو روز پس از چهلیم با زن جوان جدیدش خوش بود.

به وهفا

باوک دلی پرېوېوو و نارەحەت دەستەکانی دایکمی خستېوو ناو
په نجه کانی و وتی: خۆزگه من له جیگای تو بام . به پینچه وانهی باوکم
، دایکم دالغه کی کرد و وتی: ئەم قسانه چیه پیاو ؟ دکتۆره کانیش
هه ندی جار هه له ده کهن . دلنیا به به پینچه وانهی قسه ی دکتۆره کان
که وتیان ته نیا شه ش مانگ زیندوی ، تاوه کوو شه ست سالی تریش
ده مینمه وه .

منداله یانزده ساله که که ئەمانه ی گوی لیده بوو ، ئەگەر چی بو
دایکی خه مبار بوو ، به لام بو به وهفا بوونی باوکی دلخوش بوو .

کۆره که (که تا ئیستا له گه ل دایه گه وره ی ده ژیا) رۆبه روی دایکی
خوالیخوش بووی دانیشت و وتی: دایکه باوکم درۆزن بوو .

له و سه ری شار ، باوکم ریک دوو رۆژ دوا ی چله ، له گه ل زنه گه نجه
نویکه ی خوشحال بوو .

مرد فقیر و بقال

مرد فقیری بود که همسرش کره می ساخت و او آن را به یکی از بقالی های شهر می فروخت.

آن زن کره ها را به صورت دایره های یک کیلویی می ساخت.

مرد آن را به یکی از بقالی های شهر می فروخت و در مقابل مایحتاج خانه را می خرید.

روزی مرد بقال به اندازه کره ها شک کرد و تصمیم گرفت آنها را وزن کند.

هنگامی که آنها را وزن کرد، اندازه هر کره ۹۰۰ گرم بود. او از مرد فقیر عصبانی شد و روز بعد به مرد فقیر گفت:

دیگر از تو کره نمی خرم، تو کره را به عنوان یک کیلو به من می فروختی در حالی که وزن آن ۹۰۰ گرم است.

مرد فقیر ناراحت شد و سرش را پایین انداخت و گفت:

ما وزنه ترازو نداریم و یک کیلو شکر از شما خریدیم و آن یک کیلو شکر را به عنوان وزنه قرار می دادیم.

پیاوی هه‌ژار و دوکاندار

پیاویکی هه‌ژار هه‌بوو که هاوسه‌ره‌که‌ی رۆنه‌که‌ره‌ی دروست ده‌کرد و به‌یه‌کینک له‌ دوکانداره‌کانی شاری ده‌فرۆشت.

ژنه‌که‌ رۆنه‌که‌ره‌کانی به‌شینه‌ی گۆبی یه‌ک کیلویی دروست ده‌کرد.

پیاوه‌که‌ رۆنه‌که‌ی به‌ یه‌کینک له‌ دوکانده‌ره‌کانی شار ده‌فرۆشت و له‌ به‌رامبه‌ردا پینداویستیه‌کانی ماله‌وه‌ی ده‌کری.

رۆژیک دوکانداره‌که‌ گومان له‌ قه‌باره‌ی رۆنه‌که‌ره‌که‌ ده‌کات و بریار ده‌دات بیان کیشیت.

کاتیک که‌ ده‌یان کیشیت ئه‌ندازه‌ی هه‌ر رۆنه‌که‌ره‌یه‌ک ۹۰۰ گرام بوو . له‌پیاوه‌هه‌ژاره‌که‌ توپه‌ بوو و رۆژی دواتر به‌ پیاوه‌هه‌ژاره‌که‌ی وت :ئیتەر رۆنه‌که‌ره‌ له‌ تۆ نا‌کرم ، تۆ رۆنه‌که‌ره‌ وه‌ک کیلویه‌ک به‌من ده‌فرۆشی له‌ کاتیکدا ۹۰۰ گرامه‌.

پیاوه‌هه‌ژاره‌که‌ ناره‌حه‌ت بوو و سه‌ری نزم کرد و وتی:

ئیمه‌ کیشی ترازومان نیه‌ و کیلویه‌ک شه‌کرم له‌ تۆ کړیبوو و ئه‌و یه‌ک کیلو شه‌کرمه‌مان وه‌ک کیش به‌کاره‌یناوه‌.

جوان ثروتمند و عارف

جوان ثروتمندی نزد عارفی رفت و از او اندرزی برای زندگی نیک
خواست

عارف او را به کنار پنجره برد و پرسید: چه می بینی؟

گفت: آدم هایی که می آیند و می روند و گدای کوری که در خیابان
صدقه می گیرد.

بعد آینه بزرگی به او نشان داد و باز پرسید: در آینه نگاه کن و بعد بگو
چه می بینی؟

گفت: خودم را می بینم.

عارف گفت: دیگر دیگران را نمی بینی.

آینه و پنجره هر دو از یک ماده ی اولیه ساخته شده اند: شیشه.

اما در آینه لایه ی نازکی از نقره در پشت شیشه قرار گرفته و در آن
چیزی جز شخص خودت را نمی بینی.

این دو شی شیشه ای را با هم مقایسه کن:

وقتی شیشه فقیر باشد، دیگران را می بیند و به آن ها احساس محبت
می کند.

اما وقتی از جیوه (یعنی ثروت) پوشیده می شود، تنها خودش را می
بیند.

تنها وقتی ارزش داری که شجاع باشی و آن پوشش جیوه ای را از جلو
چشمهایت برداری، تا بار دیگر بتوانی دیگران را ببینی و دوستشان
بداری...

گهنجی دهوله‌مهند و زانا

گهنجیکی دهوله‌مهند چو بو لای زانا بهک و داوای داوای دوعای
خیری کرد.

پیاوه نایینه که بردیه لای په‌نجره و لئی پرسى: چ ده‌بینی؟
وتى: ئەو مرؤفانه‌ی که دین و دەرۆن و سوالکه‌ریکی کویر که له
سه‌قام دا خیر وەر ده‌گریت.

دواتر ئاوینه‌یه‌کی گه‌وره‌ی پیشان دا و دیسان پرسى: سه‌یری
ئاوینه بکه پاشان بلی چی ده‌بینی؟

وتى: خۆم ده‌بینم

ئاوینه و په‌نجره هه‌ردوکیان له یه‌ک ماده‌ی سه‌ره‌تایی دروست
بوون: شوشه

به‌لام له ئاوینه چینیکه ته‌نک له زیوله پشتی دراوه و هیچ شتیک
جگه له خۆت نابینی.

ئهم دو شیشه‌یه به‌یه‌که‌وه به‌راوه‌رد بکه:

کاتیک شیشه هه‌زار بیت که‌سانی تر ده‌بینیت و هه‌ستی
خۆشه‌ویستی بو ئه‌وان هه‌یه.

به‌لام کاتیک له جیوه (واتا سامان) داپۆشراوه، ته‌نیا خۆی ده‌بینیت.

ته‌نیا کاتیک که به‌هاداری که ئازا بیت و ئەو روکه‌شه جیوه‌یه له
پیش چاوت لابه‌ری، تاوه‌کو جاریکی تر بتوانی که‌سانی تر ببینی و
خۆشت بوین.

کلاغ

مردی ۸۰ ساله با پسر تحصیل کرده ۴۵ ساله اش روی مبل خانه خود نشسته بودند. ناگهان کلاگی کنار پنجره اشان نشست.

پدر از فرزندش پرسید: این چیه؟

پسر پاسخ داد: کلاغ.

پس از چند دقیقه دوباره پرسید این چیه؟

پسر گفت: بابا من که همین الان بهتون گفتم: کلاغه.

بعد از مدت کوتاهی پیر مرد برای سومین بار پرسید: این چیه؟

عصبانیت در پسرش موج می زد و با همان حالت گفت: کلاغه کلاغ.

پدر به اتناش رفت و با دفتر خاطراتی قدیمی برگشت.

صفحه ای را باز کرد و به پسرش گفت که آن را بخواند.

در آن صفحه این طور نوشته شده بود: امروز پسر کوچکم ۳ سال دارد. و

روی مبل نشسته است هنگامی که کلاگی روی پنجره نشست پسر ۲۳

بار نامش را از من پرسید و من ۲۳ بار به او گفتم که نامش کلاغ است.

هر بار او را عاشقانه بغل می کردم و به او جواب می دادم و به هیچ وجه

عصبانی نمی شدم و در عوض علاقه بیشتری نسبت به او پیدا می کردم.

قهله ره شه

پیاویکی ۸۰ ساله له گهڼ کوره خوینده واره ۴۵ ساله که ی له سهر قه نه فه ی مالی خو یان دانیشتبوون . له ناکاو قه له ره شه یه ک له ته نیشته په نجره که یان نیشته .

باوک له کوره که ی پرس ی : نه وه چی ه ؟

کوره که وه لامی دایه وه : قه له ره شه

دوای چ هند خوله کیک دوباره پرس ی نه مه چی ه ؟

کوره که وتی : باوک ه هه ر ئیستا پیم وتی : قه له ره شه

دوای ماوه یه کی کورت پیره پیاوه که بو سنیهم جار پرس ی : نه مه چی ه ؟

توره ی له ناخی کوره که دا شه پو لی لیده دا و به م شیوه یه وتی قه له ره شه یه قه له ره شه .

باوک که چوو بو ژوره که ی و له گه ل ده فته ری بیر ه وه ری ه کانی کونی گه رایه وه .

لاپه ره یه کی کرده وه و به کوره که ی وت که بیخویننینه وه .

له و لاپه ره یه به م شیوه یه نوسرابوو : نه مرؤ کوره بچو که کم ده بیته سه سال . و له سهر قه نه فه دانیشتووه کاتیک قه له ره شه یه ک له سهر په نجره هه نیشته ، کوره که م ۲۳ جار ناوی لیپرسیم و ۲۳ جار پیم وت که قه له ره شه یه .

هه ر جار یک به عاشقانه تر له باوه شم ده کرد و وه لامم ده دایه وه و به هیچ شیوه یه ک توره نه ده بووم و به پنجه وانه خوشه و بستنی زیاترم سه باره ت به نه و بو په یدا ده بوو .

تلفن و طلاق

فردا آخرین روز دادگاه طلاقشان بود. قاضی دادگاه گفته بود: تا فردا صبح بروید فکراتون رو بکنید، هر کدامتان فکر کردید هنوز هم می تونید همدیگر رو دوست داشته باشید، به اون یکی تلفن کنه، اگر با هم تماس نگرفتین ساعت نه فردا اینجا باشید.

حالا زن با دختر ۱۶ ساله اش در خانه بود و مرد شب را در شرکتی که مدیر عاملش بود، گذراند.

وقتی فکر کرد باورش شد که به زنش خیلی ظلم کرده، به همین خاطر تلفن را برداشت و شماره منزل را گرفت، یک بار، دو بار... ده بار گرفت.

تلفن زنگ می خورد اما کسی گوشی را بر نمی داشت. مرد عصبی شد: لابد شماره منو دیده که گوشی را بر نمی دارد... به درک.

زن اما... لحظه ای چشم از تلفن بر نداشت و دعا می کرد که مردش تلفن بزند، اما صدای زنگ تلفن در نیامد، او خبر نداشت که دخترش از دست مزاحمان تلفنی، دو شاخه را از پریز کشیده!

تەلەفون و جىابونەوہ

سبەى دواین رۇژى دادگایى جىابونەوہیان بوو . دادوہرى دادگا
وتبوی : تا سبەى بەبانى بچن ، بىرىكەنەوہ ، ھەر كامتان بىرتان
كردەوہ ھىشتاش دەتوانن بەكترو خۇش بویت ، زەنگ بو ئەوہى تر
لىبىدات ، ئەگەر پەيوەندى و بە بەكتروہ نەكرد ، سبەى سەعات نۆ
لىرەبن .

ژنەكە لەگەن كچە ۶ سالەكەى لە مالمەوہ بوو و پیاوہكە لە
كۆمپانىيايەك كە بەرئۆبەرى گشتى بوو ، كاتەكەى تىپەر كرد .
كاتىك پىنى وابوو كە باوہرى كردوہ كە زۆرى ستەم لە ژنەكەى
كردوہ ، بەم ھۆبە تەلەفونەكەى ھەلگرت و ژمارەى مالمەوہى گرت
، جارنىك ، دوو جار ، ... دە جار تەلەفونەكە زەنگى دەخوارد بەلام
كەس ھەلى نەدەگرت . پیاوہكە تۆرە بوو : ديارە ژمارەكەمى بىنبوہ
كە تەلەفون ھەلناگریت ... بە جەھەنەم .

بەلام ژنەكە ... بو ساتىكىش چاوى لەسەر تەلەفون ھەلنەگرت و
نزای دەكرد كە پیاوہكەى زەنگ لىبىدات ، بەلام دەنگى زەنگ لىدان
نەھات ، ئەو بى ھەوال بوو كە كچەكەى لەبەر موزاھىم ، پلاكى
تەلەفونەكەى دەرھىناوہ .

خواسته های دیگران

روزی مردی سعی داشت تا بره مورد علاقه اش را به داخل خانه
ببرد ولی بره وارد خانه نمی شد و پا هایش را محکم بر زمین
فشار می داد.

خدمتکار منزل وقتی این صحنه را دید نزدیک شد و انگشتش را
داخل دهان بره گذاشت. بره شروع به مکیدن انگشت خدمتکار
کرد. خدمتکار داخل خانه رفت و بره هم به دنبالش راه افتاد.

مرد از این اتفاق ساده درس بزرگی گرفت.

فهمید که برای اثر گذاشتن بر دیگران ابتدا باید خواسته های آنها
را درک کرد!

خواستەکانی کەسانی تر

رۆژیک پیاویک هەوڵی دەدا تاوەکوو بەرخی دڵخوازی خۆی بەریتە ناو مالهوه بەلام بەرخه که نه ده چوو ژورهوه و پیکانی به به هیزی له سه ر زهوی داگر تبوو.

خزمه تکاری ماله که کاتیک ئوم دیمه نهی بینی نزیك بویهوه و په نجهی خسته ناو ده می بهرخه که . بهرخه که دهستی به مژینی په نجهی خزمه تکاره که کرد . خزمه تکار چوو بو ناو مالهوه و بهرخه کهش به دواي دا بهرئ کهوت.

پیاوه که لهم روداوه ساده به دهرسی گه وری وه رگرت.

تیگه یشت که بو کاریگه ری دانان له سه ر کەسانی تر ده بی درک به خواسته کانیان بکه ین.

پند دزد

گویند ابوحماد محمد غزالی آن چه را فرا می گرفت در دفترها می نوشت. وقتی (زمانی) با کاروانی در سفر بود و نوشته ها را یک جا بسته با خود برداشت ... در راه گرفتار راهزنان شدند.

غزالی رو به آنان کرد و به التماس گفت: این بسته را از من نگیرید دیگر هر چه دارم از آن شما.

دزدان را طمع زیادت شد، آن را گشودند و جز دفترهای نوشته چیزی نیافتند.

دزدی پرسید که این ها چیست؟

چون غزالی وی را به آنها آگاهی داد، دزد راهزن گفت:

علمی را که دزد ببرد به چه کار آید.

این سخن دزد، در غزالی اثری عمیق گذاشت و گفت: پندی به از این از کسی نشنیدم و دیگر در پی آن شد که علم را در دفتر جان بنگارد.

آری بهترین دفتر دانش و صندوق علوم برای انسان گوهر جان و گنجینه سینّه او است. باید دانش را در جان جای داد و بذر معارف و علوم را در مزرعه دل به بار آورد که از هر گزند و آسیبی دور، و دارایی واقعی آدمی است.

پهندي دز

دهگيرنهوه ئهو حاميد مهحه مهده غه زالي ئه وهى كه فيرى ده بوو له دهفته ره كاني دا دهنوسى . كاتيک له گهل كاروانيك له سه فهر دا بوو و نوسينه كاني به يهك جار له گهل خوى هه لگرت ... له ريگا توشى ريگره كان بوون.

غه زالى روى تيكردن و له بهريان پارايه وه و وتى : ئهم به سته يه م ليوه رمه گرن و ئه وهى تر هه رچى هه مه بو ئيوه .
دزه كاني ته ماعيان زياتر بوو ، كرد يانه وه و جگه له دهفته رى نوسراو هيجى تريان نه دوزيه وه .

دزيك پرسى كه ئه مانه چيه ؟

چونكه غه زالى زانيارى پينده دان ، دزه ريگره كه وتى :

زانستىك كه دز بيبات به چ كه لكىك ديت .

ئهم قسه يه دز ، كاريگه ريه كى قولى له سه ر غه زالى دانا و وتى :
پهنديكى به م شيوه يه م له كه س نه بيس تووه و ئيتر به دوای ئه وه دابوو كه زانست له دهفته رى گيان دا بنوسيت .

به ئى باشتري ن دهفته رى زانست و سندوقى زانست بو مروّف
گه وهه رى گيان و گه نجينه ي سينگيه تى . ده بى زانست له ناو گيان دا جى گاي بكر يته وه . تووى زانست و زانيارى له كىلگه ي دلدا به ره مه ده گريت كه له هه ر زيانىك به دور و دارايى راسته قينه ي مروّفه .

پندهای لقمان

روزی لقمان به پسرش گفت: امروز به تو سه پند می دهم که
کامروا شوی.

اول این که سعی کن در زندگی بهترین غذای جهان را بخوری.

دوم این که در بهترین بستر و رختخواب جهان بخوابی.

سوم این که در بهترین کاخها و خانه های جهان زندگی کنی.

پسر لقمان گفت ای پدر ما یک خانواده بسیار فقیر هستیم. چطور
من می توانم این کارها را انجام دهم؟

لقمان جواب داد:

اگر کمی دیرتر و کمتر غذا بخوری هر غذایی که می خوری طعم
بهترین غذای جهان را می دهد. اگر بیشتر کار کنی و کمی دیرتر
بخوابی در هر جا که خوابیده ای احساس می کنی بهترین خوابگاه
جهان است و اگر با مردم دوستی کنی، در قلب آنها جای می
گیری و آن وقت بهترین خانه های جهان مال توست.ی.

ئامژگاریه کانی لوقمان

رؤژنیک لوقمان به کوره که ی وت : ئه مرؤ سی ئامؤژگاریت پیده دەم
که خوڤبخت بی.

یه که م ئه وه یه که ههول بده باشتترین خواردنه کانی جیهان بخؤ
دووهم ئه وه یه که له باشتترین شوین خه و و سیسه می جیهان دا
بخه وه.

سییه م ئه وه یه که له باشتترین کوشک و خانوه کانی جیهان دا بژی.
کوره که ی لوقمان وتی باوکه ئیمه خانواده یه کی زؤر هه ژارین .
چؤن ده توانم ئه م کارانه ئه نجام بده م ؟

لوقمان وه لامی دایه وه:

ئه گه ر که مینک درهنگ تر و که متر خواردن بخوی هه ر خواردنیک
که ده یخوی تامی باشتترین خواردنی جیهان ده دات . ئه گه ر زیاتر
کار بکه ی و که مینک درهنگ تر بخه وی له هه ر شوینیک که
خه وتوی هه ست ده که ی باشتترین شوین خه وی جیهانه و ئه گه ر
هاورپیه تی له گه ل خه لک بکه ی ، له دلئ ئه وان دا شوینت
ده که یته وه و ئه وکاته یه باشتترین خواردنه کانی ماله کانی

جیهان هی تویه.

پادشاه بی خرد

روزی روزگاری پادشاهی بی خرد می زیست که فکر می کرد خیلی عاقل است. یک روز او افراد قصر را جمع کرد تا به آنها نشان دهد که چه قدر عاقل است. او به آنها گفت که درباره ی حشرات کشف علمی عجیبی کرده است.

او یک مگس را روی کف دست خود قرار داد. سپس با صدای بلند به حشره فرمان داد که پرواز کند. مگس پرواز کرد، دور اتاق چرخید و دوباره روی کف دست پادشاه نشست.

سپس پادشاه پاهای مگس را کند و دوباره فرمان داد تا پرواز کند. مگس پرواز کرد، دور اتاق چرخید و دوباره روی کف دست پادشاه نشست.

سپس پادشاه بال های مگس را کند و با صدای بلند به مگس فرمان داد که پرواز کند.

مگس بیچاره تلاش کرد، ولی نتوانست پرواز کند.

پادشاه با غرور به جمعیت رو کرد و کشف بزرگ خود را چنین اعلام کرد: حشرات بدون بال نمی توانند پرواز کنند؛ زیرا به بال هایشان نیاز دارند تا فرمان پادشاه را بشنوند.

پاشای بی ئەزمون

رۆژگارێک پاشایه‌کی بی ئەزمون ده‌ژی که پنی وابوو ژیره. رۆژیک کهسه‌کانی ناو کۆشکی کۆ کرده‌وه تاوه‌کوو نیشانیان بدات که چهنده ژیره. ئەو به ئەوانی وت که سه‌بارهت به میروله‌کان دۆزینه‌وه‌یه‌کی زانستی سهیری کردوو.

میشیکی له سه‌ر به‌ری ده‌ستی دانا. پاشان به ده‌نگی به‌رز فه‌رمانی به میشه‌که کرد که بفریت. میشه‌که فری، به‌ده‌وری ژوره‌که دا سو‌رایه‌وه و دیسان له‌سه‌ر ده‌ستی پاشا نیشته‌وه.

پاشان پاشا پی میشه‌که‌ی لیکرده‌وه و دیسان فه‌رمانی کرد تاوه‌کوو بفریت. میشه‌که فری، به‌ده‌وری ژوره‌که سو‌رایه‌وه و دیسان له‌سه‌ر به‌ره ده‌ستی پاشا نیشته‌وه.

پاشان پاشا باله‌کانی میشه‌که‌ی لیکرده‌وه و به ده‌نگی به‌رز فه‌رمانی به میشه‌که کرد که بفری.

میشی بیچاره هه‌ولی دا به‌لام نه‌یتوانی بفریت.

پاشا به له‌خۆبایه‌وه روله خه‌لکه‌که کرد و دۆزینه‌وه گه‌وره‌که‌ی به‌م شیوه‌یه راگه‌یاند: میشه‌کان به‌بی بال ناتوان بفرین؛ له‌به‌ر ئەوه‌ی پیو‌بستیان به باله‌کانیانه تاوه‌کوو گو‌ییان له فه‌رمانی پاشا بیت.

جواب بی وفایی

دختر جوانی از مکزیک برای یک ماموریت اداری چند ماهه به آرژانتین منتقل شد. پس از دو ماه، نامه ای از نامزد مکزیکی خود دریافت می کند به این مضمون:

لورای عزیز، متأسفانه دیگر نمی توانم به این رابطه از راه دور ادامه بدهم و باید بگویم که در این مدت ده بار به تو خیانت کرده ام و می دانم که نه تو و نه من شایسته این وضع نیستیم. مرا ببخش و عکسی که به تو داده بودم برایم پس بفرست.

با عشق: روبرت

دختر جوان، رنجیده خاطر از رفتار و بی وفایی مرد، در جواب، از همه همکاران و دوستانش می خواهد که عکسی از نامزد، برادر، پسرعمو، پسردایی ... خودشان به او قرض بدهند و همه آن عکس ها را همراه با عکس روبرت، نامزد بی وفایش، در یک پاکت گذاشته و همراه با یادداشتی برایش پست می کند، به این مضمون:

روبرت عزیز، مرا ببخش، اما هر چه فکر کردم قیافه تو را به یاد نیاوردم، لطفا عکس خودت را از میان عکس های توی پاکت جدا کن و بقیه را به من برگردان.

وہلامی بی وہفایی

کچنکی گہنج له مه کزیگ بو ئه رکنیکی ئیداری چهند مانگه بو
ئه رجه نئین گوازا به وه. دواى دوو مانگ ، نامه یه کی له دهستگیرانه
مه کزیکه که ی پینگه یشت بهم شیوه یه .

لوزای نازیزم ، به داخه وه ئیتر ناتوانم به رده وامی بهم په یوه ندیبه دوره
بدهم و ده بی بلیم که له م ماوه به دا ده جار خه یانه تم لیکردوی و
ده زمانم که نه تو و نه من شایسته ی ئه م دۆخه نین . بمبوره و ئه و
وینه یه ی که پیم دابووی ، بۆم بنیره وه

له گه ل خوشه و بیستی : روئیرت

کچه گه نجه که . بنزار له ره فتار و هه لسوکه وتی پیاوه که ، له وه لام
داوا له سه رجه م هاوکاران و دۆستانی ده کات که وینه یه ک له
دهستگیران ، برا ، ناموزا ، کوره خال و ... خۆبانی به قهرز پنبه دن
و سه رجه م ئه م وینانه له گه ل وینه ی روئیرت ، دهستگیرانه بی
وه فاکه ی ، له پا که تیک هاو یشت و له گه ل نوسراویک پۆستی کرد ،
به م شیوه یه :

روئیرتی نازیزم ، بمبوره ، به لام هه رچی بیرم کرده وه قیافه تم
بیرنه هاته وه ، تکایه وینه ی خۆت له نیوان وینه کانی ناو پاکه ت
جیابکه وه و ئه وانی ترم بو بنیره وه .

جهان سوم

دکتر محمود حسابی می گوید: آخر ساعت درس یک دانشجوی دوره دکترای نروژی سوالی مطرح کرد: استاد شما که از جهان سوم می آید، جهان سوم کجاست؟

فقط چند دقیقه به آخر کلاس مانده بود. من در جواب مطلبی گفتم که روز به روز بیشتر به آن اعتقاد پیدا می کنم. به آن دانشجو گفتم: جهان سوم جایی است که هر کس بخواهد مملکتش را آباد کند، خانه اش خراب می شود و هر کس که بخواهد خانه اش آباد باشد باید در تخریب مملکتش بکوشد.

جیهانی سینه‌م

دکتور مه‌حمود حیسابی ده‌لایت :له‌کو‌تایی وان‌ه‌دا خویند‌کاریکی
دکتورای نورو‌یژی پرس‌یاریکی هینا به‌ر باس :ماموستا ئیوه له
جیهانی سینه‌م دین ،جیهانی سینه‌م له‌کو‌ئییه؟

ته‌نیا چه‌ند خوله‌ک مابوو وان‌ه‌که ته‌واو بیت . من له وه‌لام دا چه‌ند
بابه‌تیکم وت که رۆژ به رۆژ متمانه‌م پینی زیاتر ده‌بیت .به‌و
خویند‌کاره‌م وت : جیهانی سینه‌م شوینیکه که هه‌ر که‌سیک
بیهه‌ویت نیشتمانه‌که‌ی ئاوه‌دان بکاته‌وه ،ماله‌که‌ی ویران ده‌بیت و
هه‌ر که‌سیک بیهه‌ویت ماله‌که‌ی ئاوه‌دان بکاته‌وه ده‌بی هه‌لی ویران
کردنی نیشتمانه‌که‌ی بدات .

جنگ

پسر کوچکی از پدرش پرسید: بابا، جنگ چگونه به وجود می آید؟

پدر جواب داد: پسرم فرض کن که دو کشور آلمان و انگلستان، با همدیگر اختلافی دارند.

مادر بچه که تازه وارد شده بود، گفت: آلمان چه کاره است که با دولتی مثل انگلستان اختلاف داشته باشد؟

شوهر جواب داد: ما فرض کردیم خانم.

مادر جیغ کشید: بی خود فرض کردید، این فرض که صحیح نیست.

شوهر که عصبانی شده بود، وسط حرف او پرید و گفت: اصلاً به شما چه مربوطه که در صحبت ما دخالت می کنی؟

زن چهره در هم کشید و گفت: سر من داد می زنی؟ بشقابی را که روی میز بود، برداشت تا آن را بر سر شوهرش بکوبد.

اما بچه وسط پرید و گفت: بس است پدر، من فهمیدم که جنگ چگونه پدید می آید.

شەر

مندالئىكى بچوك له باوكى پرسى : باوكه ،شەر چۈن دروست
دهبىت؟

باوكى وه لامى دايهوه : كوره كم گریمانہ دوو وه لاتی ئەلمانیا و
بریتانیا پىكه وه ناكوكیان هه یه .

دايكي منداله كه كه تازه هاتبؤ ژوره وه ، وتى : ئەلمانیا ج كاره یه كه
له گهل وه لاتىكى وه ك بریتانیا ناكوكى هه بىت؟

میرده كه ی وه لامى دايهوه : ئیمه گریمانہ مان كرد خانم

دايكه كه هاوارى كرد : هه له ت كرد گریمانہ ت كرد، ئەم گریمانہ یه
كه راست نیه .

میرده كه توره بوبوو ، قسه ی پى برى و وتى : ج په یوه ندیه كى به تۆ
هه یه كه هاتوبته ناو قسه ی ئیمه ؟

ژنه كه روخسارى لىك ئالاو و توره و وتى : له سهر من هاوار ده كه ی
؟ قاپىك له سهر مپزه كه بوو ، هه لى گرت تاوه كوو له سه رى
میرده كه ی بدات ، به لام منداله كه هانه ناوه وه و وتى : باوكه ته واوه
، من تیگه ی شتم شەر چۈن دروست ده بىت .

ریسک کردن

از همان روزی که «شرلی» با حيله و نیرنگ ثروت شوهرش را بالا کشید، یقین داشت که شوهرش «چارلی» به فکر کشتن او و پس گرفتن ثروت خود، تحت عنوان ارثیه همسر، است. به همین خاطر تمام اقدامات امنیتی را انجام می داد تا از شوهرش رو دست نخورد.

آن روز وقتی «چارلی» دو فنجان قهوه را گذاشت توی سینه و داخل بالکن شد تا در کنار زنش میل کند، «شرلی» طبق معمول و برای اینکه احتیاط را از دست ندهد، همین که شوهرش را فرستاد تا کمی شکر بیاورد، بلافاصله جای فنجان خودش و او را عوض کرد و سپس با خیال راحت شروع به خوردن قهوه کرد.

ده دقیقه بعد جنازه «شرلی» روی مبل افتاده.

در همین حال «چارلی» داشت با خود فکر می کرد: «عجب ریسکی کردم. اگر شرلی امروز مثل همیشه فنجان مرا با خودش عوض نمی کرد، آن وقت من مرده بودم

سەرکیشی کردن

له ههمان ئەو رۆژەى كە شرلى به فين و تەله كە سامانى مێردەكەى بۆخۆى برد ،دنيا بوو كە هاوسەرەكەى ((چارلى)) له بیری كوشتنیەتى و دواى وهگرتنى سامانهكەى ، له ژیر ناوی میراتی هاوسەردایه . بهم هۆیه سەرجهم رینكارهكانى ئاسایشی ئەنجام دەدا تاوهكوو له هاوسەرەكەى زیانى بهر نهكەوئیت .

ئەو رۆژه كاتنیک ((چارلى)) دوو كوپ قاوهى خسته سەر سینی و هاته ناو بالكۆن تاوهكوو له لای ژنهكەى بیخواتهوه ،((شرلى)) به گوێرەى دەستور و بۆ ئەوهى وریایی خۆى له دەست نه دات ،هەر ئەوهى كە مێردەكەى نارد تا وهكوو كهمیک شه كر بینیت ،به خیرایی ئالوگۆرى به كۆپى خۆى كرد و پاشان به خەيالى ئاسوده دەستی به قاوه خواردنهوه كرد .

ده خولهك دواتر جهنازهى ((شارلى)) كهوته سەر قهنهفه .

لهم دۆخه دا ((چارلى)) بیری ده كردهوه: سەرکیشیهكى سەرسورھینەرم كرد . ئەگەر ئەمرو شەرلى وهك هەمیشە كۆپى منى له گەل ئى خۆى نه ده گۆرى، ئەو كات من مردبووم .

دسته گل

مردی مقابل گل فروشی ایستاده بود و می خواست دسته گلی برای مادرش که در شهر دیگری بود سفارش دهد تا برایش پست شود.

وقتی از گل فروشی خارج شد، دختری را دید که روی جدول خیابان نشسته بود و هق هق گریه می کرد. مرد نزدیک رفت و از او پرسید: دختر خوب چرا گریه می کنی؟

دختر در حالی که گریه می کرد، گفت: می خواستم برای مادرم یک شاخه گل رز بخرم ولی فقط ۲۰۰ تومان دارم، درحالی که گل رز ۲۰۰۰ تومان می شود.

مرد لبخند زد و گفت: با من بیا، من برای تو یک شاخه گل رز قشنگ می خرم.

وقتی از گل فروشی خارج می شدند، مرد به دختر گفت:

مادرت کجاست؟ می خواهی ترا برسانم؟

دختر دست مرد را گرفت و گفت: آنجا و به طرف قبرستان اشاره کرد.

مرد او را به قبرستان برد و دختر روی یک قبر تازه نشست و گل را آنجا گذاشت.

مرد دلش گرفت و طاقت نیاورد، به گل فروشی برگشت، دسته گل را گرفت و ۷۰۰ کیلومتر رانندگی کرد تا خودش دسته گل را به مادرش بدهد.

چەپكە گول

پياويك له بهرامبەر گول فرۆشنيك وهستا بوو و دهيوست دسته گوليک بۆ دايمي که له شاريکی تر بوو بکريت تاوهکوو بۆي پوست بکات.

کاتيک له گول فرۆشه که چۆدهره وه ، کچيکی بينی که له سەر پياده روهی سەر شه قامه که دانيشتبوو و هق هق ده گريا . پياوه که نزیک بۆيه وه و ليني پرسی : کچی باش بۆچی ده گري ؟

کچه که له کاتيک دا ده گريا ، وتی : ده مويست بۆ دايم لقه گوليکی رۆز بکرم به لام ته نيا ۲۰۰ هه يه ، له کاتيک دا نرخي گولي رۆز ۲۰۰۰ تمه نه .

پياوه که پيکه نی و وتی : له گه ل من وه ره ، من لقه گوليکی رۆزی جوانت بۆ ده گرم .

کاتيک له گول فرۆشه که ده هاتنه ده ره وه ، پياوه که به کچه که ی وت :

دايکت له کوييه ؟ ده ته هوئ بنگييينم ؟

کچه که دهستی پياوه که ی گرت و وتی : ئەلهوی ئاماژه ی به لای گورستان کرد .

پياوه که بردی بۆ گورستان و کچه که له سەر گوريکی نوئ دانيشت و گوله که ی له سەری دانا .

پياوه که دلته نگ بو و خۆی پي نه گرا ، گه رايه وه گول فرۆشه که و دهسته گوله که ی وه رگرت و ۷۰۰ شۆفيري کرد تاوه کوی خۆی دهسته گوله که ی به دايمي بدات .

روباه

صبح زود وقت طلوع آفتاب، روباه از لانه خارج شد و سایه خودش را دید و دستپاچه گفت:

امروز برای ناهار یک شتر خواهم خورد

پس راه افتاد و تمام صبح را در جستجوی شتر به این سوی و آن سوی پرسه زد.

نزدیک ظهر یک بار دیگر به سایه خودش خیره شد و گفت: بله یک موش کوچک هم برای ناهار من کافی است.

رېږوى

به يانې زو کاتې رۆژهه لاتن ، رېږوى له هيلانه کهى ده رچوو و
سيبهرى خوى بينى و به مشهوشى وتى:

ئهمرؤ بو نانى نيوه رؤ بهک وشتر ده خوم

که واته بهرى کهوت و ته واوى به يانیه کهى به دواى وشتر له م لا بو
ئهو لا ده رؤيشت.

نزيک ئيواره بوو جارنىكى تر سه يرى سيبهرى خوى کرد و وتى
:به لى مشکينكى بچوکيش بو نانى نيوه رؤى من كافيه .

روانپزشک و وکیل

یک روز مردی خیلی خجالتی رفت توی یک کافی شاپ
چند دقیقه که نشست توجهش به یک دختر خوشگل که کنار میز
بار نشسته بوده جلب شد.

نیم ساعتی با خودش حرف زد و بالاخره تصمیمش رو گرفت و
رفت سراغ دختر و باخجالت بهش گفت: می تونم کنار شما بشینم
و یه گپی با همدیگه بزنینم و بیشتر آشنا بشیم؟

دختر ناگهان و بی مقدمه فریاد زد: چی؟! من هرگز امشب با تو
نمی خوابم؟ همه مردم توجهشون جلب شد و چپ چپ به مرد
نگاه کردند و سری تکون دادند.

مرد بیچاره سرخ و سفید شد و سرشو انداخت پایین و با
شرمندگی رفت نشست سر جاش.

بعد از چند دقیقه دختر رفت کنار مرد نشست و با لبخند گفت:
من معذرت میخوام.

متاسفم که تو رو خجالت زده کردم.

راستش من فارغ التحصیل روانپزشکی هستم و دارم روی عکس
العمل مردم در شرایط خجالت آور تحقیق می کنم.

مرد هم ناگهان فریاد زد: چی؟ منظورت چیه که ۲۰۰ دلار برای یه
شب می گیری؟ سپس آروم گفت: منم وکیلیم میدونم چه جوری از
حق کسی دفاع کنم

دکتوری دهرونی و پاریزهر

رؤژیک پیاویکی زور شهرم چوو بو کافی شوپیک

چهند خوله کیک که دانیشت، سهرنجی بو لای کچیکی جوان که له لای میزینکی کراوه دانیشتبوو رویشته.

نیو کاتژمیر له گهل خوی قسهی کردن و له کوتایی دا بریاری دا و چوو بو لای کچه که و به شهرمهوه وتی: ده توانم له لات دابنیشم و پیکهوه قسه یه ک بکهین و زیاتر یه کتر بناسین؟

کچه که له ناکاو و بی هیچ قسه یه ک هاواری کرد: چی؟ لمن ههرگیز ئەمشه و له گهل تو ناخهوم؟ هه موو خه لک سرنجیان دا و به توره یی سهیری پیاوه که یان ده کرد و سه ریک یان جولاند.

پیاوه که سپی و سور هه لگه را و سه ری داخست و به شهرمنی رویشتهوه سه ر شوینی خوی.

دوای چهند ساتیک کچه که رویشته لای پیاوه که و شه پیکه نینه وه وتی: من داوای لیبوردن ده کهم.

به داخه وه م که توم خه جاله ت کرده وه.

راستی من دهرجوی به شی دهرن ناسیم و خه ریکم لیکولینه وه له سه ر کاردانه وه ی خه لک له دوخی خه جالت بونه وه داده کهم.

پیاوه که له ناکاو وتی: چی؟ منظورت چیه که ۲۰۰ دلار برای یه شب می گیری؟

پاشان به ئەسپایی وتی: منیش وه کیلم ده زانم چون بهرگری له مافی که سیک ده کهم.

رنجش

روزی سقراط حکیم مردی را دید که خیلی ناراحت و متأثر است.

علت ناراحتیش را پرسید.

پاسخ داد: در راه که می آمدم یکی از آشنایان را دیدم. سلام کردم، جواب نداد و با بی اعتنائی و خودخواهی گذشت و رفت و من از این طرز رفتار او خیلی رنجیدم.

سقراط گفت: چرا رنجیدی؟

مرد با تعجب گفت: خوب معلوم است که چنین رفتاری ناراحت کننده است.

سقراط پرسید: اگر در راه کسی را می دیدی که به زمین افتاده و از درد و بیماری به خود می پیچد، آیا از دست او دلخور و رنجیده می شدی؟

مرد گفت: مسلم است که هرگز دلخور نمی شدم، آدم از بیمار بودن کسی دلخور نمی شود.

سقراط پرسید: به جای دلخوری چه احساسی می یافتی و چه می کردی؟

مرد جواب داد: احساس دلسوزی و سعی می کردم طیب یا دارویی به او برسانم.

سقراط گفت: همه این کارها را به خاطر آن می کردی که او را بیمار می دانستی آیا انسان تنها جسمش بیمار می شود؟ و آیا کسی که رفتارش نا درست است روانش بیمار نیست؟

اگر کسی فکر و روانش سالم باشد هرگز رفتار بدی از او دیده نمی شود.

بیماری فکری و روان، نامش غفلت است و باید به جای دلخوری و رنجش نسبت به کسی که بدی می کند و غافل است، دل سوزاند و کمک کرد و به او طبییب روح و داروی جان رساند. پس از دست هیچ کس دلخور مشو و کینه به دل مگیر و آرامش خود را هرگز از دست مده و بدان که هر وقت کسی بدی می کند در آن لحظه بیمار است.

ئازار كيشان

رۇژنىك سوقراتى زانا پياۋىكى يىنى كە زۇر خەمبار بوو .

ھۆكارى نارەھەتتە يەكەي پىرسى .

ۋەلامى داپەۋە :لە رېنگا كە دەھاتمەۋە يەككە لە ناسياۋەكانم يىنى .
سلاوم كرد ، ۋەلامى نەداپەۋە ۋە بەبى گرېنگى دان ۋەبە خۇۋىستى
تىپەرى ۋە رۇيشت ۋە منىش لەم شىۋە ھەلسوكەۋتە زۇر ئازارم
كىشا . سوقرات وتى :بۇچى ئازارت كىشا ؟

پياۋەكە بە سەر سورمانەۋە وتى :ئى ديارە ۋەھا ھەلسوكەۋتتېك
نارەھەت كەرە .

سوقرات پىرسى :ئەگەر لە رېنگا كەسېكت دەبىيى كە كەۋتوۋە ۋە بە
ھۆى دەرد ۋە ئازارەۋە خۇى لىكدەئالېنىت ، ئايا لە دەستى دىلگران
دەبوى ؟

پياۋەكە وتى :رۈنە كە ھەرگىز دىلگران نەدەبوم ، مەرۇف لە نەخۇش
بوونى كەسېك دىلگران نابىت .

سوقرات پىرسى :لە جياتى دىلگران بوون چ ھەستىكت دەبوو ۋە
چىت دەكرد ؟

پياۋەكە ۋەلامى داپەۋە :ھەستى دىلسۇزى ۋە ھەۋلىم دەدا پزىشكىك
ياخود چارەسەرىكى پى بگەيىنم .

سوقرات وتى :هه موو ئەم کارانەت لەبەر ئەو دەکرد که دەتزانى
نەخۆشه ، ئايا مرووف تەنيا جهستهى نەخۆشه ؟ و ئايا کهسيک که
ههلسوکەوتى ههلهيه دەرونى نەخۆش نيه؟

ئەگەر کهسيک بىر و دەرونى ساغ بىت هەرگيز ههلسوکەوتىکى
ههلهى لى نابىرنىت .

نەخۆشى بىر و دەرون ، ناوى بى ئاگايه و دەبى لهجياتى دلگرانى و
نارەحت بوون سەبارەت به کهسيک که خراپه دەکات و بى ئاگايه
، بەزەيت پىداىتەوه و يارمەتى بدەى و پزىشک روح و دەرونى پى
بگەيىنى .

کهواته له دەستى هيج کهسيک دلگران مەبه و رق له دل مەگره و
ئارامى خۆت هەرگيز له دەست مەده و بزانه که کاتىک کهسيک
خراپهى دەکات له و ساته دا نەخۆشه .

کشتی شکسته

جریان آب بازمانده های یک کشتی شکسته را به ساحل جزیره ی دور افتاده ای برد. مردی که در آن کشتی بود به درگاه خدا دعا کرد تا او را نجات دهد.

ساعت ها به اقیانوس چشم دوخت تا شاید نشانی از کمک بیاید اما کمکی نبود. بالاخره ناامید شد و تصمیم گرفت کلبه ای کوچک بسازد...

روزی هنگام بازگشتن به کلبه، پس از جست و جوی غذا کلبه ی کوچک خود را در آتش یافت. دود زیادی به آسمان بلند شده بود. بسیار اندوهگین شد خدایا ... چرا؟

صبح روز بعد او با صدای بوق کشتی از خواب بیدار شد. کشتی آمده بود تا او را نجات دهد. مرد با تعجب پرسید: چه طور متوجه ی من شدید؟

آنها جواب دادند: علامت دودی که فرستادی دیدیم.

اگر مشکلات شما زیاد شد به یاد آورید که شاید علامتی برای فراخواندن رحمت خدا باشد

كەشتى شكاو

تەوژمى ئاۋ پاشماۋى كەشتىيەكى شكاۋى بىرد بۇ كىنار دورگەيەكى
دورە دەست . ئەۋ پىاۋەى كە لە كەشتىيەكە دا بوۋ لەبەر دەرگاي
خودا نزاى كرد تاۋەكوو رەزگارى بكات.

چەندىن كە تژمىر سەيىرى زەرياكەى كرد تاۋەكوو لەۋانەيە
ئاماژەيەك لە يارمەتى بىت بەلام يارمەتيەك نەبوۋ . لە كۆتايى دا
بى ھىۋا بوۋ و بىريارى دا كۆختەيەكى بچوك دروست بكات...

رۇژىك لە كاتى گەرانەۋە بۇ كۆختەكە ، دۋاى گەران بۇ خۋاردن
كۆختە بچوكەكەى خۇى لە ناۋ ئاگر دا دۋزيەۋە . دوكلئى زۇر بەرەۋ
ئاسمان بەرز بۇيەۋە . زۇر خەمبار بوۋ خوايە .... بۇ؟

بەيانى رۇژى دۋاتر بەدەنگى ھۆرنەى كەشتى لە خەۋ ھەستا .
كەشتى ھاتبوۋ تاۋەكوو رەزگارى بكات . پىاۋەكە بە سەر سورمانەۋە
وتى :چۆن مىتان دۋزيەۋە ؟

ئەۋان ۋەلاميان دايە :ئەۋ ئاماژەى دوكلەكە كە ناردت بىنيمان .
ئەگەر كىشەكان زۇر بوۋن لەبىرت بىت كە لەۋانەيە ئاماژەيەك بۇ
رەحمەت و بەخشىشى خوا بىت

راهب هندو

روزی شاگرد یه راهب هندو از او خواست که بهش یه درس به یاد موندنی بده.

راهب از شاگردش خواست کیسه نمک رو بیاره پیشش، بعد یه مشت از اون نمک رو داخل لیوان نیمه پری ریخت و از او خواست اون آب رو سر بکشه.

شاگرد فقط تونست یه جرعه کوچک از آب داخل لیوان رو بخوره، اونم بزحمت.

استاد پرسید: مزه اش چطور بود؟

شاگرد پاسخ داد: بد جوری شور و تنده، اصلا نمیشه خوردش.

راهب هندو از شاگردش خواست یه مشت نمک برداره و اونو همراهی کنه. رفتند تا رسیدن کنار دریاچه.

استاد از او خواست تا نمکها رو داخل دریاچه بریزه، بعد یه لیوان آب از دریاچه برداشت و داد دست شاگرد و ازش خواست اونو بنوشه. شاگرد براحتی تمام آب داخل لیوان رو سر کشید.

استاد این بار هم از او مزه آب داخل لیوان رو پرسید. شاگرد پاسخ داد: کاملا معمولی بود.

راهب هندو گفت: رنجها و سختی هایی که انسان در طول زندگی با آنها روبرو میشه همچون یه مشت نمکه و اما این روح و قدرت پذیرش انسانه که هر چه بزرگتر و وسیع تر بشه، میتونه بار اون همه رنج و اندوه رو براحتی تحمل کنه، بنابراین سعی کن یه دریا باشی تا یه لیوان آب.

پیاوی ئایینی هیندو

رؤژیک شاگردی پیاوونکی ئایینی هیندو داوای لیکرد که وانه یه کی له بیر نه کراوی پینلیت . پیاوه ئایینه که داوای له شاگرده که ی کرد پارچه خوینکی ببات بۆ لای ، پاشان مشتیککی له و خوینیه خسته ناو پهرداخیککی نیوه پر و داوای لیکرد که ئاوه که بخواته وه . شاگرده که توانی ته نیا قومینکی بچوک له ئاوی ناو پهرداخه که بخواته وه ، ئه ویش بهزه حمهت .

ماموستا که پرسى : تامی چۆن بوو ؟

شاگرده که وه لامی دایه : زۆر سویر و تونده ، ههر ناکری بخوریته وه

پیاوی ئایینی هیندو داوای له شاگرده که ی کرد مشتیک خوی هه لگرت و له گه لى بیت . رؤشتن تا گه شتن لای ده ریاچه که .

ماموستا داوای لیکرد تا وه کوو خوینکه بخاته ناو ده ریاچه ، پاشان ئاویکی له ده ریاچه که هه لگرت و دایه ده ستی شاگرده که و داوای لیکرد بیخواته وه . شاگرده که به ئاسانی ته واوی ئاوی ناو لیوانه که بخواته وه .

ماموستا ئه م جاره تامی ئاوی ناو پهرداخه که ی لپرسی . شاگرد وه لامی دایه وه : زۆر ئاسایی بوو .

پیاوی ئایینی هیندوه که وتی : رهنج و سه ختیه کان که مروّف له ماوه ی ژبان له گه لیان ره ورو ده بیته وه وه ک مشتیک خوینیه و به لام ئه لام ئه م روچ و هیزه قه بول کردنی مروّفه که ههرچی گه وره تر و پانتر بیت ، ده توانی باری ئه و هه موو رهنج و نارهنجیه به ئاسانی هه لگرت ، که واته هه ول بده ده ریا بی نه ک پهرداخیککی ئاو .

موفقیت مدیران

از مدیر موفق پرسیدند: راز موفقیت شما چه بود؟

گفت: دو کلمه است.

- آن چیست؟

- تصمیم‌های درست

- و شما چگونه تصمیم‌های درست گرفتید؟

- پاسخ «یک کلمه» است!

- آن چیست؟

« - تجربه»

- و شما چگونه تجربه اندوزی کردید؟

- پاسخ «دو کلمه» است!

- آن چیست؟

« - تصمیم‌های اشتباه»

نتیجه!

به گفته پیتر دراگر، موفقیت مدیران در گرو استفاده از تجربیات و نصایح بزرگان مدیریت است. از دیگر سو، تصمیم‌گیری، مهمترین بخش وظیفه مدیران است.

تلفیق استفاده از تجربیات بزرگان و تصمیم‌گیری صحیح و به موقع نقش بسیار مهمی در موفقیت مدیران دارد.

سەرکەوتنى بەرپۈەبەرەن

لە بەرپۈەبەرىكى سەرکەوتىيان پىرسى :نەپنى سەرکەوتنى تۇچى بوو؟

وتى: دوو وشەيە

ئەو چىيە ؟

بىرىارى دروست

و تۇ چۇن بىرىارى دروستت دا ؟

وہلام ((يەك وشەيە))

ئەو چىيە

((ئەزمون))

و تو چۇن ئەزمونت كۇ كر دۇتەوہ ؟

وہلام ((دوو وشەيە))

ئەو چىيە ؟

((بىرىارى ھەلە))

ئەنجام

بە وتەى پىتتير دراكر سەرکەوتنى بەرپۈەبەرەن بە سود وەرگرتن لە ئەزمون ، پەند و ئامۇزگارى گەورەكانە. لەلایەكى تر بىرىاردار گرینگترین بەش لە ئەركى بەرپۈەبەرەنە.

ئاويتەکردنى سوود لە ئەزمونى گەورەكان و بىرىارى دروست و لە جىيى دا رۇلى زۇر گرینگى لە سەرکەوتنى بەرپۈەبەرەن داھەيە.

شاهین و کشاورز

روزی کشاورزی شاهین زیبایی را در دامی گرفتار دید. دلش به حال او سوخت و با خودش گفت: «حیف از این شاهین زیبا نیست که در چنین دامی گرفتار باشد؟» و فوراً شاهین زیبا را آزاد کرد.

شاهین تصمیم گرفت که این محبت او را جبران نماید. برای همین مرتب نزدیک مرد کشاورز پرواز می کرد و مراقب او بود.

یک روز کشاورز را دید که کلاه قشنگی به سر گذاشته و زیر یک دیوار شکسته نشسته است. شاهین فهمید که دیوار الان خراب می شود. به سوی مرد رفت و کلاه او را برداشت و پرواز کرد.

مرد از جا پرید و برای گرفتن کلاه به دنبال شاهین رفت. شاهین می پرید و مرد به دنبالش می رفت. همین که از دیوار کاملاً دور شدند، شاهین کلاه را روی زمین انداخت.

مرد کلاهش را برداشت و به طرف دیوار برگشت، اما دیوار خراب شده و فرو ریخته بود. مرد فهمید که پرنده می خواسته او را از دیوار دور کند و جانش را نجات دهد.

به یاد روزی افتاد که شاهین زیبا را از دام رها کرده بود. او خدا را شکر کرد و با خودش گفت: «این پرنده ی زبان بسته، چه قدرشناس است و محبت مرا چه زیبا جبران کرد! ای کاش آدم ها هم به اندازه ی این حیوان قدرشناس و سپاسگزار بودند»

باشوو و جوتيار

رؤژنيك جوتيارنيك باشوئيكي له تهله دا به گرفتاري بيني . دلي پيئي سوتا و لهگهال خوي وتي :حهيف بو ئهم باشووه جوانه كه له وهها تهلهيهك دا گرفتار بووه .)) و به خيرايب باشووهكي نازاد كرد .

باشووهكه برياري داكه ئهم چاكهيهي قهرهبوو بكانتهوه . لهبهر ئهوه به بهرهوامي له نزيك پياوه جوتيارهكه ههلهدهفري و ناگاي ليوو .

رؤژنيك جوتيارهكه ي بيني كه كلاويكي جواني لهسهر كردووه و له ژير ديواريني شكاو دانيشتووه . باشووهكه تيگهيشت كه ئيستا ديوارهكه خهراپ دهبيت . بو لاي پياوهكه رويشت و كلاوهكي ههنگرت و فري .

پياوهكه له شوينهكه ي دهريهري و به دواي باشووهكه دا رويشت . باشووهكه ههلهدهپهري و پياوهكه به دواي دا بوو . ههر ئهوهي كه به تهواوي له ديوارهكه دوركهوتهوه ، باشووهكه كلاوهكه ي لهسهر زهوي فريدا .

پياوهكه كلاوهكه ي ههنگرت و بو لاي ديوارهكه گهريهوه ، بهلام ديوارهكه خراپ بوو و دارمابوو . پياوهكه تيگهيشت كه بالندهكه ويستويهتي له ديوارهكه دوري بكانتهوه و گياني رهزگار بكات .

ئهو روژهي بير هاتهوه كه باشووه جوانهكه ي له تهلهكه رهزگار كردبوو . سوپاسي خوي كرد و بهخوي وت :((ئهم بالندهيه زمان بهستراوه ، چهنده قهدرشناسه و چكه ي مني چهنده جوان قهرهبوو كرد! خوژگه مروقهكانيش به ئهنازه ي ئهم بالندهيه قهدرشناس و سوپاس گوزار دهبوون .

ترتیب طبیعی

روزی یک مرد ثروتمند از یک استاد خواست تا جمله ای برایش بنویسد که هم او و هم نسل بعد از او را شادمان سازد. استاد کاغذی در دست گرفت و چنین نوشت: پدربزرگ مرد. پدر می میرد. پسر می میرد. نوه هم می میرد!

مرد ثروتمند با عصبانیت گفت: من از تو یک نوشته شادی بخش خواستم اینکه تو نوشته ای همه عمر همه خاندان را غمگین می سازد!

استاد پاسخ داد: اگر پسرت قبل از تو بمیرد تو برای همیشه غمگین خواهی زیست. اگر نوه ات قبل از تو و پسرت بمیرد. تو و پسرت همیشه غم زده خواهید بود.

اما اگر به ترتیبی که من نوشته ام یعنی همان ترتیب طبیعی بمیرید. همه زندگی شادمانه ای خواهید داشت. من شادمانه ترین جمله را برای تو و خاندانت نوشتم.

ریزبه‌ندی سروشتی

رۆژیک پیاویکی زه‌نگین داوای له مامۆستایه‌ک کرد تاوه‌کوو
رسته‌یه‌کی بۆ بنوسیت که هه‌م ئه‌و و هه‌میش نه‌وه‌ی دواتر دلخۆش
بکات.

مامۆستا لاپه‌ره‌یه‌کی به‌ده‌سته‌وه‌ گرت و به‌م شیوه‌ی نوسی: باییره
مرد . باوک ده‌مریت . کور ده‌مریت . نه‌وه‌ش هه‌ر ده‌مریت!
پیاوه‌ده‌وله‌مه‌نده‌که به‌ توره‌یی وتی: من نوسراویکی شادی به‌خشم
له‌ تۆ ویست ئه‌م نوسینه‌ی تۆ به‌ ته‌واوی ته‌مه‌نی بنه‌ماله‌که‌م
خه‌مگین ده‌کات.

مامۆستا وه‌لامی دایه‌وه: ئه‌گه‌ر کوره‌که‌ت پیش تۆ بمریت تۆ بۆ
هه‌میشه به‌ خه‌مگینی ده‌ژی . ئه‌گه‌ر نه‌وه‌که‌ت پیش تۆ و کوره‌که‌ت
بمریت ، تۆ و کوره‌که‌ت بۆه‌میشه خه‌مبار ده‌بن.

به‌لام ئه‌گه‌ر به‌م شیوه‌ی که‌ من نوسیومه‌ واتا هه‌مان به‌ ریزبه‌ندی
سروشتی بمرن . هه‌موتان زیانی دلخۆستان ده‌بیت . من
دلخۆشترین رسته‌م بۆ تۆ و بنه‌ماله‌که‌ت نوسیوه‌.

قهرمانان من

نادانی رو به خردمندی کرد و گفت فلان شخص، ثروتمندترین مرد شهر است. باید از او آموخت و گرامیش داشت.

خردمند خندید و گفت: فلانی کیسه اش را از پول انباشته آنگاه تو اینجا با جیب خالی بر او می بالی و از من می خواهی همچون تو باشم؟

نادان گفت: خوب گرامیش مدار، بزودی از گرسنگی خواهی مرد.

خردمند خندید و از او دور شد.

از گردش روزگار مرد ثروتمند در کام دزدان افتاد و آنچه داشت از کف بداد و دزدان کامروا شدند.

چون چندی گذشت همان نادان رو به خردمند کرد و گفت: فلان دزد بسیار قدرتمند است باید همچون او شکست ناپذیر بود.

خردمند باز بر او خندید. فردا دزد به چنگال سربازان فرمانروای اسیر شده، برهنه اش نموده و در میدان شهر شلاقش می زدند که خردمند دید نادان با شگفتی این ماجرا را می بیند. دست بر شانه اش گذاشت و گفت: عجب قهرمان هایی داری، هر یک چه زود سرنگون می شوند.

نادان گفت: قهرمان های تو هم به خواری می افتند.

خردمند خندید و گفت: قهرمانان من در ظرف اندیشه تو جای نمی گیرند، همین جا بمان و شلاق خوردن آن که گرامیش می داشتی را ببین و با خنده از او دور شد.

پالەوانی من

نەزانیك روى له زانایهك كرد و وى فلان كهسه ،دهولمه‌ندترین پیاوی
شاره. دبی لیبی فیریبین و ریزی لیبگیرین.

زاناکه پیکه‌نی و وتی : فلانه‌ی کیسه‌که‌ی پر له پاره کردووئه ئه‌وکات تو
لیره به گیرفانی به‌تال پینداهه‌ل ده‌لیبی و دوا له‌من ده‌که‌ی وه‌ک تو بم ؟
نه‌زانه‌که وتی :باشه ریزی لیمه‌گره ، به‌زوی له‌برسان ده‌مری.

زاناکه پیکه‌نی و لیبی دورکه‌وته‌وه.

له چه‌رخ‌ی رۆژگار پیاوه ده‌ولمه‌نده‌که که‌وته داوی دزه‌کان و ئه‌وه‌ی
هه‌ببوو له ده‌ستی دا و دزه‌کان کامران بوون.

ماوه‌یه‌کی تیپه‌ری هه‌رئهو نه‌زانه روى له زاناکه کرد و وتی فلانه دزه
زۆربه‌هیزه ده‌بی وه‌ک ئهو به‌هیز بین.

زاناکه دیسان پیبی پیکه‌نی . رۆژی دواتر دزه‌که له که‌وته ده‌ستی
سه‌ربازانی فه‌رمانروا ئه‌سیر بووو و روتیان کرده‌وه و له مه‌بدانی شار دا
شه‌لاقیان لیدان که زاناکه‌ی بیینی ، نه‌زانه‌که به سه‌ر سورمانه‌وه ئه‌م
دیمه‌نه ده‌بینیت . ده‌ستی له‌سه‌ر شانی دانا و وتی :عه‌جایب پالەوانیکت
هه‌یه ، هه‌رکامیان چه‌نده زو روخان.

نه‌زانه‌که وتی :پالەوانه‌کانی تۆش ده‌ست به پارانه‌وه ده‌که‌ن.

زاناکه پیکه‌نی و وتی :پالەوانی من له قه‌باره‌ی بیه‌رکردنه‌وه‌ی تو دا جینگای
نابینه‌وه ، هه‌ر لیره بمینه‌وه و سه‌یری شلاق خواردنی ئه‌وه‌ی که ریزت
لیده‌گرت بیینه و به پیکه‌نینه‌وه لیبی دور که‌وته‌وه.

کمانگیر پیر

کمانگیر پیر و عاقلی در حال آموزش تیراندازی به دو جنگجوی جوان بود.

نشانه کوچکی که از درختی آویزان شده بود، به چشم می‌خورد.
جنگجوی اولی تیری از ترکش بیرون می‌کشد، آن را در کمانش می‌گذارد و نشانه می‌رود.

کماندار پیر از او می‌خواهد آنچه را که می‌بیند شرح دهد.

جنگجو می‌گوید: آسمان را می‌بینم، ابرها را، درختان را، شاخه‌های درختان را و هدف را.»

کمانگیر پیر می‌گوید: کمانت را بگذار زمین، تو آماده نیستی.

جنگجوی دومی پا به پیش می‌گذارد و آماده ی تیراندازی می‌شود.

کمانگیر پیر می‌گوید: هرآنچه را می‌بینی شرح بده. جنگجو می‌گوید:
«فقط هدف را می‌بینم.»

پیرمرد فرمان می‌دهد: « پس تیرت را ببنداز.»

تیر بر نشان می‌نشیند. پیرمرد می‌گوید: «عالی بود. موقعی که تنها هدف رامی‌بینید، نشانه‌گیریتان درست خواهد بود و تیرتان بر طبق میلтан به پرواز درخواهد آمد.» حواستان را به هدف جمع کنید.

تیر هاویژی به تهمەن

تیرهاویژیکی به تهمەن و ژیر خەریکی فیرکردنی تیرهاویشتن به دوو شەرقانی گەنج بوو.

نیشانەیهکی بچوک که به دارنیک ههلاوه سەرابوو ، دەبینرا.

شەرقانی یەكەم تیرەکی لە ترکه شەكەیی دەرھینا ، خستیه ناو که مانەكەیی و نیشانە دەگریت.

تیرهاویژە بە تهمەنەكە داوای لێدەكات ئەوێ دەیبینیت ، باسی بکات.

((شەرقان دەلێت :ئاسمان دەبینم ، ههوره، درەخت ، لقی دارەکان و ئامانجەكە.

تیرهاویژی بە تهمەن دەلێت:کەمانەكەت دابنی ،تۆ ئامادە نی.

شەرقانی دووهم پینی دەباتە پیشهوه و ئامادەیی تیرهاویشتن دەبیت.

((تیرهاویژی بە تهمەن دەلێت :ئەوێ دەیبینی باسی بکە، شەرقان دەلێت ((تەنیا ئامانجەكەم دەبینم.

پیاو بە تهمەنەكە فەرمانی دا :((کەواتە تیرەكەت بهاویژە .))

تیرەكە بەر نیشانەكەیی دەكەوێت . پیاو شەتەمەنەكە دەلێت :((نایاب بوو

،کاتیك تەنیا ئامانجەت دەبینی ، نیشانەگرتنەكەتان دروست دەبیت و

تیرەكەتان بە گوێرەیی حەزی خۆتان دەفریت .)) تەركیزتان لەسەر

ئامانجتان کۆ بکەنەوه

مورچه عاشق

روزی حضرت سلیمان مورچه ای را در پای کوهی دید که مشغول
جا به جا کردن خاک های پایین کوه بود.

از او پرسید: چرا این همه سختی را متحمل می شوی؟

مورچه گفت: معشوقم به من گفته اگر این کوه را جا به جا کنی به
وصال من خواهی رسید و من به عشق وصال او می خواهم این
کوه را جا به جا کنم.

حضرت سلیمان فرمود: تو اگر عمر نوح هم داشته باشی نمی توانی
این کار را انجام بدهی.

مورچه گفت: تمام سعی ام را می کنم.

حضرت سلیمان که بسیار از همت و پشتکار مورچه عاشق خوشش
آمده بود برای او کوه را جابجا کرد.

مورچه رو به آسمان کرد و گفت: خدایی را شکر می گویم که در
راه عشق، پیامبری را به خدمت موری در می آورد

میرولہی عاشق

روژیک حەزەرەتی سولەیمان میرولەیه کی له بناری کیویک بینی که
سەرقالی گواستنەوهی خاکەکانی خوارەوهی کیوه که بوو.

لیی پرسی :بۆچی بەرگە ی ئەم هەموو سەختیە دەگری ؟

میرولە که وتی :خۆشەویستە که م پینی وتوم ئەگەر ئەم کیوه
بگوازمه وه ده که یته من و منیش به ئەوینی که یشتن به ئەو ئەم
کیوه ده گوازمه وه،

خەزەرەتی سولەیمان فەرموی :تۆ ئەگەر تەمەنی نوحیشت هەبیت
ناتوانی ئەم کارە ئەنجام بەدی.

میرولە وتی :هەموو هەولینکم دەدەم.

خەزەرەتی سولەیمان که زۆر حەزی به هەول و توانایی میرولە
عاشقە که هات ،کیوه که ی بۆ گواستنەوه.

میرولە روی له ئاسمان کرد و وتی :خوایه سوپاسگوزارم که له
رینگای عەشق ، په یامبەریکت خستە خزمەتی میرولە یه ک.

منطق

معلم کمی فکر کرد و گفت: گوش کنید، مثالی می زنم، دو مرد پیش من می آیند. یکی تمیز و دیگری کثیف. من به آن ها پیشنهاد می کنم حمام کنند.

شما فکر می کنید، کدام یک این کار را انجام دهند؟

شاگردان یک زبان جواب دادند: خوب مسلما کثیفه.

معلم گفت: نه، تمیزه. چون او به حمام کردن عادت کرده و کثیفه قدر آن را نمی داند.

پس چه کسی حمام می کند؟

حالا پسرها می گویند: تمیزه.

معلم جواب داد: نه، کثیفه، چون او به حمام احتیاج دارد.

باز پرسید: خوب، پس کدامیک از مهمانان من حمام می کنند؟

یک بار دیگر شاگردها گفتند: کثیفه.

معلم دوباره گفت: اما نه، البته که هر دو! تمیزه به حمام عادت دارد و کثیفه به حمام احتیاج دارد.

خوب بالاخره کی حمام می کنه؟

بچه ها با سر درگمی جواب دادند: هر دو.

معلم بار دیگر توضیح می دهد: نه، هیچ کدام. چون کثیفه به حمام عادت ندارد و تمیزه هم نیازی به حمام کردن ندارد.

شاگردان با اعتراض گفتند: بله درسته، ولی ما چطور می توانیم تشخیص دهیم؟ هر بار شما یک چیزی را می گوئید و هر دفعه هم درست است.

معلم در پاسخ گفت: خوب پس متوجه شدید، این یعنی: منطق. و از دیدگاه هر کس متفاوت است

لۇژىك

مامۇستا كەمبىك بىرى كردهو و وتى :گوى رابگرن ، نمونه يەك دىنمەو ، دوو پياو دىنە لاي من ، يەككىك پاك و خاوين و ئەوۋى تر پىش و پۇخل ، من پىشنيارىيان بۇ دەكەم خۇ بشۇن .

ئىوھ پىتان وايە ، كاميان ئەم كارە دەكات ؟

خويندكارەكان بە يەك دەنگ وەلاميان دايەوھ :بە دلنيايەوھ پىسەكە .

مامۇستا وتى :نا ، پاك و خاوينەكە . چونكە ئەو خوى بە خۇشوردن گرتووه و پىس و پۇخلەكە قەدرى نازانیت .

كەواتە كى خوى دەشوات ؟

ئىستا كورەكان دەلین :خاوينەكە

مامۇستا وەلامى دايەوھ :نا پىسەكە ، چونكە ئەو پىيوستى بە خۇشوردنە .

دىسان پرسى :باشە ،كەواتە كام يەك لە ميوانەكان خوى دەشوات؟

جارىكى تر خويندكارەكان وتيان :پىسەكە .

مامۇستا دىسان وتى :بەلام نا ، ھەلبەت كە ھەردووکیان ! پاك و خاوينەكە خوى بە خۇشوردن گرتووه و پىس و پۇخلەكەش پىيوستى بە خۇشوردنە .

باشە ، لە كۇتايى دا كامە خوى دەشوات ؟

مندالەكان بە سەر لىشواوى وەلاميان دايەوھ :ھەردووکیان .

مامۇستا جارىكى تر رونى دەكاتەوھ :نا ، ھىچ كاميان . چونكە پىس و پۇخلەكە خوى بە خۇشوردن نەگرتووه و پاك و خاوينەكەش پىيوستى بە خۇشوردن نىھ .

خويندكارەكان بە نارازيەوھ وتيان :بەلى راستە ، بەلام ئىمە چۇن دەتوانين ديارى بكەين ؟ ھەر جارەو شتىك دەلئىي و ھەر جارەش راستە .مامۇستا لە وەلام دا وتى :زۇر باشە كەواتە تىگەپشتن ، ئەمە واتا :لۇژىك و لە تىروانينى ھەر كەسپكەوھ

جياوازە .

کش شلووار

یکی نشستہ بوده پشت بنز آخرین سیستم، داشته صد و هشتاد تا تو اتوبان می رفته، یهو می بینه یک موتور گازی ازش جلو زد!

خیلی شاکی می شه، پا رو میذاره رو گاز، با سرعت دویست از بغل موتورہ رد می شه.

یک مدت واسه خودش خوش و خرم می ره، یهو می بینه موتور گازیہ باز ازش جلو زد!

، پا رو تا ته می گذاره رو گاز، با دویست و چهل تا از موتورہ جلو می زنه. همینجور داشته با آخرین سرعت می رفته، باز یهو می بینه، موتور گازیہ مثل تیر از بغلش رد شد! مرد کنار می زنه، به موتوریه هم علامت می ده بزنه کنار.

خلاصه دوتایی وامیستن کنار اتوبان، راننده پیاده می شه، می ره جلو موتوریه، میگه: آقا تورو خدا!!، فقط بگو چطور با این موتور گازی جلو می زدی؟!

موتوریه با رنگ پریده، نفس زنان میگه: والله داداش. خدا پدرت رو بیامرزه واستادی. آخه کش شلووارم گیر کرده به آینه بغلت.

نتیجه:

اگه می بینید بعضی ها در کمال بی استعدادی پیشرفت های قابل ملاحظه ایی دارند، ببینید کش شلووارشان به کجای یک مدیر گیر کرده!

به ندوک (کیش) ی شه لوار

یه کیک دانیشتیوو له پشت سوکانی بینزی فول مواسفات، خهربک بوو به خیرایی ۱۸۰ کیلومه تر له ئوتوبان دهرویشت، له ناکاو ماتوریک پیشی ده که ویتتهوه!

توشی گومان ده بیئت، پینی له سهر به نزین داده نیت، به خیرایی دووسه د له ته نیشت ماتوره که تیده پهری.

ماوه یه ک بو خوی دلخوش ده بیئت، له ناکاو ده بیینه ماتوره که دیسان پیشی ده که ویتتهوه.

پینی له سهر به نزین داده نیت، به دوسه د و چل پیشی ده که ویتتهوه. ههر بهم شیوه یه به خیرایی ته و دهرویشت، دیسان له ناکاو ده بیینیت ماتوره که وه ک تیر له ته نیشتی تیده پهریت!

پیاوه که دهیداته که نار، ئامازهش ده داته ماتورسواره که که لایدات! دیسان له ناکاو ده بیینه، ماتوره که وه ک تیر به ته نیشتی دا تیده پهریت.

به کورتی ههر دوو کیان له ته نیشت جاده ده وهستن، شوفیره که داده به زیت، ده چیتته پیش ماتورسواره که، ده لئی: به ریز تخوا، ته نیا پیم بلی چون بهم ماتوره پیش ده که ویتتهوه؟

ماتورسواره که به رهنگی پهریوی، زو زوو هه ناسه هه لئه کیشی ده لئی: وه لا براکه م، خوا باوک عافوو بکات که وه ستای. ئه خر کیشی شه لواره که م له ئاوینه ی ته نیشتت ئالا بوو.

ئا کام

ئه گهر ده بیین هه ندیک له بی توانایان پیش که وتنی بهرچاویان هه یه، سه بریکه ن کیشی شه لواره که یان له کوینی بهرئوه به ره که یان ئالاوه!

قیمت جهنم

در قرون وسطی کشیشان بهشت را به مردم می فروختند و مردم نادان هم با پرداخت هر مقدار پولی، قسمتی از بهشت را از آن خود می کردند.

فرد دانایی که از این نادانی مردم رنج می برد دست به هر عملی زد، نتوانست مردم را از انجام این کار احمقانه باز دارد تا اینکه فکری به سرش زد...

به کلیسا رفت و به کشیش مسئول فروش بهشت گفت: قیمت جهنم چقدره؟

کشیش تعجب کرد و گفت: جهنم؟!!

مرد دانا گفت: بله جهنم.

کشیش بدون هیچ فکری گفت: ۳ سکه.

مرد سراسیمه مبلغ را پرداخت کرد و گفت: لطفا سند جهنم را هم بدهید.

کشیش روی کاغذ پاره ای نوشت: سند جهنم.

مرد با خوشحالی آن را گرفت از کلیسا خارج شد. به میدان شهر رفت و فریاد زد:

من تمام جهنم رو خریدم. این هم سند آن است. دیگر لازم نیست بهشت را بخرید چون من هیچ کس را داخل جهنم راه نمی دهم!

نرخى دۆزەخ

لەسەردەمى سەدەكانى ناوەرەست قشەكان بەھەشتيان بە خەلك دەفروشت و خەلكى نەزانىش بە پىندانى بريك پاره ، بەشىك لە بەھەشتيان بوخۇ دەكرى .

كەسىكى زانا لە نەزانى ئەم خەلكە نازارى دەكىشا ، دەستى لەھەر كارىك دا ، نەيتوانى خەلك لەم كارە نەزانانە دور بخاتەوہ ، تا ئەوہى كە بىرۇكە بەكى بوھات .

چوو بۇ كلىسا و بە قشەى بەرپرسي فروشتنى بەھەشت وتى :نرخى دۆزەخ چەندە ؟

قشەكە سەرى سورما و وتى :دۆزەخ؟

پياوہ زاناكە وتى :بەلى دۆزەخ

قەشەكە بەبى ھىچ بىر كرنەوہ يەك وتى :سە سكە(ليرە) .

پياوہكە بەخىراى برە پارەكەى دا و وتى :تكايە تاپۇيى دۆزەخىشم بدەيە .

قەشە لەسەر پارچە كاغەزىكى نوسى :تاپۇي جەھەنەم .

پياوہكە بە خۇشحالى وەرى گرت و لە گلىسا چۆدەرەوہ . چوو بو

گۆرەپانى شار و ھاوارى كرد:

من ھەموو دۆزەخم كرىووە . ئەمەش تاپۇيەكە يەتى . ئىتر پىنوېست ناكات

بەھەشت بكرن چونكە ناھىلەم ھىچ كەسىك بىتە ناو دۆزەخ!

شکست خورده

یکی از مریدان شیوانا مرد تاجری بود که ورشکست شده بود. روزی برای تصمیم‌گیری در مورد یک موضوع تجاری نیاز به مشاور بود. شیوانا از شاگردان خواست تا آن مرد تاجر را نزد او آورند.

یکی از شاگردان به اعتراض گفت: اما او یک تاجر ورشکسته است و نمی‌توان به مشورتش اعتماد کرد.

شیوانا پاسخ داد: شکست یک اتفاق است. یک شخص نیست! کسی که شکست خورده در مقایسه با کسی که چنین تجربه‌ای نداشته است، هزاران قدم جلوتر است. او روی دیگر موفقیت را به وضوح لمس کرده است و تارهای متصل به شکست را می‌شناسد. او بهتر از هر کس دیگری می‌تواند سیاهچاله‌های منجر به شکست را به ما نشان دهد.

وقتی کسی موفق می‌شود، بدانید که چیزی یاد نگرفته است. اما وقتی کسی شکست می‌خورد، آگاه باشید که او هزاران چیز یاد گرفته است که اگر شجاعت خود را از دست نداده باشد، می‌تواند به دیگران منتقل کند. وقتی کسی شکست می‌خورد؛ هرگز نگویید او تا ابد شکست خورده است بلکه بگویید او هنوز موفق نشده است.

شکست خواردوو

یه کییک له شوینکه و توانی شیوانا پیاوینکی بازرگان بوو که مایه پوچ بووو . روژیک بو بریار دان سه بارهت به بابه تیکی بازرگانی پیاویستی به راویژ بوو . شیوانا داوای له خویندکاره کانی کد تاوه کوو نه و پیاوه بازرگانه ی بهینه لای .

یه کییک له شاگرده کانی به نارازیه وه وتی : به لام نه و بازرگانیکی مایه پوچه و ناکریت متمانه به راویژه که ی بکه ی .

شیوانا وه لامی دایه وه : شکست روداوینکه . که سیک نیه ! که سیک که شکستی خواردوو به بهراوهرد به که سیک که وه ها نه زمونیکی نه بووه ، هه زاران ههنگاو له پیش تره . نه و روی تری سه رکه وتنی به رونی له مس کردوو و تاره کانی گریدراو به شکست خواردن ده ناسیت . نه و باشتر له هه ر که سیک ده توانیت نه و چاله تاریکانه ی که ده بنه هو ی شکست ، پیشانمان بدات .

کاتیک که سیک سه رده که ویت ، بزنان شتیک فیر نه بووه . به لام کاتیک شکست ده خوات ، ئاگادار بن که نه و هه زاران شت فیر بووه که نه گه ر نازایه تی خو ی له ده ست نه دابی ، ده توانیت بو که سانی تر بگوازیته وه . کاتیک که سیک شکست ده خوات : هه رگیز مه لین هه تاهه تایه شکستی خواردوو به لکو بلین هیشتا سه رنه که و تووه .

باور

شخصی سر کلاس ریاضی خوابش برد.

زنگ را زدند بیدار شد و با عجله دو مسئله را که روی تخته سیاه نوشته شده بود، یادداشت کرد و با این «باور» که استاد آن را به عنوان تکلیف منزل برای هفته بعد داده است به منزل برد و تمام آن روز و آن شب برای حل کردن آنها فکر کرد.

هیچ یک را نتوانست حل کند.

اما طی هفته دست از کوشش بر نداشت.

سرانجام یکی از آنها را حل کرد و به کلاس آورد.

استاد به کلی مبهوت شد؛ زیرا آن دو را به عنوان دو نمونه از مسایل غیر قابل حل ریاضی داده بود.

باوهږ

که سینگ له سهر وانهی بیرکاری خهوی لیکهوت.

زهنگیان لیدا و له خه و ههستا و به خیرای دوو پرسیار که له سهر
تهخته ره شه که نوسرابوو ، نوسی و بهم ((باوهږه)) که ماموستا وهک
کاری مال هوه بو ههفتهی داهاتوی پنیداون ، بردیه وه مال هوه و
تهواوی نه و روژ و شه وه بو شیکار کردنی بیر لئ کرده وه.

نه یتوانی هیچ کامیان شیکار بکات.

به لام له ماوهی ههفته یهک دهستی له ههول دان هه لنه گرت.

له کوتایی دا یه کیک له نهوانی شیکار کرد و بو پولی هینایه وه.

ماموستا به تهواوی مات بوو ؛ له بهر نه وهی نه و دوانه ی وهک دوو

نمونه پرسیار که شیکار ناکرین ، هینابویه وه.

مردی با کت و کلاه قرمز

دیوید بارلتی بازپرس پلیس وقتی از محل هشتمین قتل جنایتهای زنجیره ای برگشت به خبرنگاران گفت: من راز قتلها را کشف کرده ام، اما فعلا چیزی به شما نمی گویم تا قاتل فرار نکند.

مطمئن باشید فردا آن زن جوان جنایتکار را پیدا می کنم. بعد هم به اصرار خبرنگاران برای فاش کردن راز جنایت توجه نکرد و به خانه برگشت.

در راه خانه با خودش گفت: فردا صبح وقتی با کت و کلاه قرمز توی خیابانها راه بروم، آن زن دیوانه را که قاتل مردانی با کت و کلاه قرمز است خواهم شناخت.

فردا صبح جسد بازرس بارلتی را در خانه اش یافتند، در حالی که زنش با یک ساطور بالای جنازه دیوید که کلاه و کت قرمز داشت نشسته بود.

پیاویک به چاکهت و کلاوی سور

دیفید بارتلی ئەفسه‌ری لیکۆلینه‌وه کاتیک له شوینی هه‌شته‌مین
کوشتنی زنجیره‌یی گه‌رایه‌وه به په‌یامنی‌رانی وت: من نه‌ینی
کوشتنه‌کانم دۆزیوه‌ته‌وه ، به‌لام ئیستا هیچ شتی‌ک به ئیوه نالی‌م
تاوه‌کوو بکوژه‌که رانه‌کات.

دلنیا‌بن سبه‌ی ئەو ژنه‌ گه‌نجه‌ تاوان‌کاره ده‌دۆزمه‌وه . پاشانی‌ش
گوئی به پیندا‌گری په‌یامنی‌ران بو ئاشکرا‌کردنی نه‌ینی تاوانه‌که نه‌دا
و گه‌رایه‌وه ماله‌وه.

له ری‌گای ماله‌وه به‌خوی وت :سبه‌ی به‌یانی به چاکه‌ت و کلاوی
سور به شه‌قامه‌کان دا برۆم . ئەو ژنه شیته‌که ئاشقی کوشتنی
پیاوان به چاکه‌ت و کلاوی سوره‌ده‌ناسم.

سبه‌ی به‌یانی ته‌رمی لیکۆله‌ر بارتلی یان له ماله‌که‌ی دا دۆزیه‌وه، له
کاتیک دا ژنه‌که‌ی به چه‌قۆیه‌ک له‌سه‌ر ته‌رمی دیفید بوو که کلاو
و چاکه‌تی سوری له‌به‌ر بوو.

فرشته نگهبان

مرد داشت در خیابان حرکت می کرد که ناگهان صدایی از پشت سرش گفت: اگر یک قدم دیگه جلو بری کشته می شی.

مرد ایستاد و در همان لحظه آجری از بالا افتاد جلوی پاش.

مرد نفس راحتی کشید و با تعجب دور و برشو نگاه کرد اما کسی رو ندید. بهر حال نجات پیدا کرده بود. به راهش ادامه داد.

به محض اینکه می خواست از خیابان رد بشه باز همان صدا گفت: ایست.

مرد ایستاد و در همان لحظه ماشینی با سرعت عجیبی از جلویش رد شد. بازم نجات پیدا کرد.

مرد پرسید تو کی هستی و صدا جواب داد، من فرشته نگهبانت هستم.

مرد فکری کرد و گفت: پس اون موقعی که من داشتم ازدواج می کردم تو کدوم گوری بودی؟

فریشته‌ی پاسه‌وان

پیاویکی خهرینک بوو له‌سه‌ر شه‌قام ده‌رؤیشت له‌ناکاو ده‌نگیک له
پشت سه‌ری وتی: نه‌گه‌ر هه‌نگاویکی تر بچینه پیشه‌وه ،
ده‌کوژرئی.

پیاوه‌که وه‌ستا و له هه‌مان کات دا خشته‌یه‌ک له پیش ده‌می که‌وته
خواره‌وه.

پیاوه‌که هه‌ناسه‌یه‌کی ئاسوده‌ی هه‌لکیشا و به‌سه‌رسورمانه‌وه
سه‌یری ده‌ور و به‌ری کرد به‌لام که‌سی نه‌بینی . به‌رده‌وام بوو له
رینگاکه‌ی.

له‌گه‌ل ئه‌وه‌ی که ده‌بویست له شه‌قامه‌که تیپه‌ریت دیسان گویی له
هه‌مان ده‌نگ بوو وتی: بوه‌سته.

پیاوه‌که وه‌ستا و له هه‌مان کات دا ئۆتۆمبیلینک به‌خیرایه‌کی زۆر
به پیشی دا تیپه‌ری . دیسان ره‌زگاری بوو.

پیاوه‌که پرسى تو کینی و ده‌نگه‌که وه‌لامی دایه‌وه ، من فریشته‌ی
پاسه‌وانتم.

پیاوه‌که بیرى کرده‌وه و وتی: که‌واته ئه‌وکاته‌ی که خه‌ریکی
هاوسه‌رگیری بووم تو له‌کام کوژه بوی ؟

بیکاری

مثل هر شب دیر به خانه آمد. حوصله جواب و پرسش های مادرش را نداشت. خودش هم از بیکاری خسته شده بود.

صاحبخانه دوباره پولش را می خواست. در آمد پدرش که کارگری ساده بود، هزینه ها را کفاف نمی کرد. همین دیروز با مادرش دعوایش شد. فریاد زد: می گویی چه کار کنم؟ کار پیدا نمی شود. و مادر سکوت کرده بود.

وارد حال شد. همه خواب بودند. مادر یادداشتی برایش گذاشته بود: "امیر جان، دیگر برای پیدا کردن کار عجله نکن! از امروز در یکی از خانه های بالای شهر کلفتی می کنم. دوست ندارم دیر به خانه بیایی و با ناراحتی به رختخواب بروی."

بغض کرد. نمی دانست چه بگوید. فقط زیر لب گفت: دوست دارم مادر!

بينکاری

وهك ههر شهويك درهنگ هاتهوه مالهوه. تاقه تي وهلام دانهوهي
پرسيار و وهلامي دايمي نهبوو. خوشي له بينكاري ماندوو بوبوو.

خاوهن مالهكه ديسان پارهكهي دهويست. داهاتي باوكي كه
كرينكاريكي ناسايي بوو ، خهريجيهكاني پي دايمين نهدهكرا . ههر
دويني لهگه ل دايمي شهري كرد، هاواري كرد: دهليي چي بكمه ؟
كار پهيدا نايت و دايمي بيدهنگ بوو.

هاته ناو هولهكه ، همويان خهوتبوون ، دايمي نوسينيكی بو بهجي
هيشتبوو : " نه مير گيان ، ئيتر بو دوزينهوهي كار پهله مهكه ! " له
نهمرووه له يهكيك له مالهكاني سهروهوي شار قهراوهشي دهكمه .
ههز ناكمه درهنگ بيتهوه مالهوه و بچيته سهه جيگا دلتهنگ بي.
نه يدهزاني چي بلت . ته نيا له ژير ليوهكاني وتي : دايمه خوشم
دهويي !

آدم نادان و افلاطون

روزی آدم نادانی که صورت زیبایی داشت به افلاطون گفت: ای

افلاطون، تو مرد زشتی هستی.

افلاطون گفت: عیبی که بود گفتم و آن را به همه نشان دادی.

اما آنچه که دارم، همه هنر است، ولی تو نمی توانی آن را ببینی.

هنر تو، تنها همین حرفی بود که گفتم.

بقیه وجود تو سراسر عیب و زشتی است.

بدان که قبل از گفتن تو، خود را در آینه دیده بودم و به زشتی

صورت خودم پی برده بودم.

بعد از آن سعی کردم وجودم را پر از خوبی و دانش کنم تا دو

زشتی در یک جا جمع نشود.

تو مردی زیبا رو هستی، اما سعی کن با رفتار و کارهای زشت

خود، این زیبایی را به زشتی تبدیل نکنی.

مرۆڤی نهزان و ئەفلاتون

رۆژیک مرۆڤیکی نهزان که روخساریکی جوانی هه‌بوو به ئەفلاتونی
وت :تۆ پیاویکی ناشیرنی.

ئەفلاتون وتی :ئەو که موکۆریه‌ی هه‌بوو وتت و به هه‌موانت نیشان
دا.

به‌لام ئەوه‌ی که هه‌مه ، هه‌مووی هونه‌ره، به‌لام ناتوانی بیینی.

هونه‌ری تۆ ته‌نیا هه‌ر ئەو قسه‌یه که وتت.

وجودی ترت هه‌مووی کهم و کۆری و ناشیرنیه.

بزانه که پیش وتنی تۆ ، خۆم له ئاوینه‌دا بینیبوو و درکم به
ناشیرنی روخساری خۆم کردبوو.

دوای ئەوه هه‌ولم دا ده‌رونم پر له باشی و زانست بکه‌م تاوه‌کوو
دوو ناشیرینی له‌یه‌ک شوین کۆ نه‌بنه‌وه.

تۆ پیاویکی روخسار جوانی ، به‌لام هه‌ولبده به هه‌لسوکه‌وت و کاره
ناشیرنه‌کانت ئەم جوانیه بگۆری بۆ، ناشیرنی.

سه مرحله

جوانی قصد ازدواج داشت، پدرش گفت:

بدان ازدواج سه مرحله دارد.

مرحله ی اول ماه عسل است که در آن تو صحبت می کنی و زنت گوش می دهد.

مرحله ی دوم آن است که زنت حرف می زند و تو گوش می کنی.

اما مرحله ی سوم که خطرناک ترین مرحله است، موقعی می باشد که هر دو بلند داد و فریاد می کشید و همسایه ها گوش می کنند

سى قۇناغ

گەنجىك مەبەستى ھاوسەرگىرى ھەبوو ، باوكى وتى:

بزانه ھاوسەرگىرى سە قۇناغى ھەيە ،

قۇناغى يەكەم مانگى ھەنگوينىيە كە تۇقسە دەكەي و ژنەكەت

گوى دەگرىت.

قۇناغى دووھم ئەوھيە كە ژنەكەت قسە دەكات و تۇگوى دەگرى.

بەلام قۇناغى سىيەم كە مەترسىدارتىن قۇناغە ، كاتىكە كە

ھەردووكتان بە بەرزى ھاوار دەكەن و دراوسىكان گوينيان لىدەيىت.

مادر زن

زنی سه دختر داشت که هر سه ازدواج کرده بودند.

یک روز تصمیم گرفت میزان علاقه ای که دامادهایش به او دارند را ارزیابی کند. یکی از دامادها را به خانه اش دعوت کرد و در حالی که در کنار استخر قدم می زدند از قصد وانمود کرد که پایش لیز خورده و خود را درون استخر انداخت. دامادش فوراً شیرجه رفت توی آب و او را نجات داد.

فردا صبح یک ماشین پژو ۲۰۶ نو جلوی پارکینگ خانه داماد بود و روی شیشه اش نوشته بود: «متشکرم! از طرف مادر زنت.»

زن همین کار را با داماد دومش هم کرد و این بار هم داماد فوراً شیرجه رفت توی آب و جان زن را نجات داد.

داماد دوم هم فردای آن روز یک ماشین پژو ۲۰۶ نو هدیه گرفت که روی شیشه اش نوشته بود: «متشکرم! از طرف مادر زنت.»

نوبت به داماد آخری رسید.

زن باز هم همان صحنه را تکرار کرد و خود را به داخل استخر انداخت. اما داماد از جایش تکان نخورد.

او پیش خود فکر کرد وقتش رسیده که این پیرزن از دنیا برود؛ پس چرا من خودم را به خطر بیندازم؟

همین طور ایستاد تا مادر زنش در آب غرق شد و مرد.

فردا صبح یک ماشین بی ام و آخرین مدل جلوی پارکینگ خانه داماد سوم بود که روی شیشه اش نوشته بود: «متشکرم! از طرف پدر زنت.»

خەسوو

ژنىك سە كچى ھەبوو كە ھەرسىكىيان ھاوسەر گىربان كىردبوو.

رۇژنىك بىرىارى دا رىژەى خۇشەوېستى زاواكانى ھەلبەسەنگىنىت . يەكىك لەزاواكانى بۇ مائەو ھەلبەسەنگىنىت كىرد و لەكاتىك دا لە لای مەلەوانگەكە پىياسەى دەكردبە ئەنقەست وای نىشان دا كە پىنى خلىسكاو ھە و خۇى ھەلدا ناو مەلەوانگەكە . زاواكەى بەخىراى خۇى ھەلدا ناو ئاوەكە و رەزگارى كىرد.

سەى بەبانى ئۆتۆمبىلىكى بىجۇ ۲۰۶ى نوئى لە پىنى پاركىنگى مائەو بوو و لەسەر شوشەكەى نوسرابوو :((سوپاسگوزارم ! لە لایەن خەسوت)).

ژنەكە ئەم كارەى لەگەى زاواى دووھەى كىرد و ئەم جارەش زاوا خۇى ھەلدا ناو ئاوەكە و رەزگارى كىرد. زاواى دووھەمىش ئەو رۇژە ئۆتۆمبىلىكى بىجۇ ۲۰۶ى نوئى بە دىبارى وەرگرت كە لەسەر شوشەكەى نوسرابوو :((سوپاسگوزارم ! لە لایەن خەسوت)).

سەرە گەپىشتە زاواى سىيەم.

ژنەكە دىسان ئەم دىمەنەى دوبارە كىردەو ھە و خۇى ھەلدايە ناو مەلەوانگەكە ، بەلام زاوەكە لە شوئىنى خۇى نەجولا.

ئەو پىنى واپوو كە كاتى گەبىشتوو كە ئەم پىرەژنە لە دونىا بىروات ؛كەواتە بۇچى من خۇم بىخەمە مەترسىيەو ؟

ھەر بەم شىوئەى وەستا تاوەكوو خەسووى خىنكا و مرد.

سەى بەبانى ئۆتۆمبىلىكى بى ئىم دەلبىو لە پىنى پاركىنگى مائى زاواى سىيەم بوو كە لەسەر جامەكەى نوسرابوو :((سوپاسگوزارم ! لە لایەن خەزورت)).

کشاورز نمونه

یکی از کشاورزان منطقه ای، همیشه در مسابقه‌ها، جایزه بهترین غله را به دست می‌آورد و به عنوان کشاورز نمونه شناخته شده بود.

رقبا و همکارانش، علاقه‌مند شدند راز موفقیتش را بدانند. به همین دلیل، او را زیر نظر گرفتند و مراقب کارهایش بودند.

پس از مدتی جستجو، سرانجام با نکته عجیب و جالبی روبرو شدند. این کشاورز پس از هر نوبت کِشت، بهترین بذرهايش را به همسایگانش می‌داد و آنان را از این نظر تأمین می‌کرد. بنابر این، همسایگان او می‌بایست برنده مسابقه‌ها می‌شدند نه خود او!

کنجکاویشان بیش‌تر شد و کوشش علاقه‌مندان به کشف این موضوع که با تعجب و تحیر نیز آمیخته شده بود، به جایی نرسید. سرانجام، تصمیم گرفتند ماجرا را از خود او بپرسند و پرده از این راز عجیب بردارند.

کشاورز هوشیار و دانا، در پاسخ به پرسش همکارانش گفت: «چون جریان باد، ذرات بارور کننده غلات را از یک مزرعه به مزرعه دیگر می‌برد، من بهترین بذرهايم را به همسایگان می‌دادم تا باد، ذرات بارورکننده نامرغوب را از مزرعه‌های آنان به زمین من نیاورد و کیفیت محصولات مرا خراب نکند».

جوتیاری نمونه

یه کیک له جوتیاره کانی ناوچه، هه میسه له پینشپرکیکان دا خه لاتی
باشترین جوتیاری به دهست دهینا و وهک جوتیاری نمونه
ناسرابوو.

ره قیب و هاوکاره کانی ، تامه زرو بوون نهینی سه رکه وتنه که ی بزانی
. بهم هوکاره ، خستیانه ژیر چاودییری و چاودییری کاره کانیان
ده کرد،

دوای ماوه بهک گهران ، له کویتایدا له گهل خالکی سه یر و سرنج
راکیش روبه رو بونه وه . ئەم جوتیاره دوای هه ر جاریک چاندن ، له
باشترین توی به جیرانه کانی دها و ئەوانی له م روه وه دابین ده کرد
. که واته ، ده بوايه جیرانه کانی براوه ی پینشپرکیکه بن نه بوخوی!

حه زی زانییان زیتر بوو و هه ولدان و تامه زرویان بو دوزینه وه ی
ئەم بابه ته که له گهل سه رسورمانه وه ئاویته بووو ، نه گه یشته هه چ
شونیک . له کویتایی دا بریاریان دا چیرۆکه له خوی بپرسن و په رده
له سه ر ئەم نهینییه سه یره لابه رن.

جوتیاری وشیار و زانا ، له وه لام دانه وه له پرسیاری هاوکاره کانی
وتی : ((چونکه ئاراسته ی با تویه نیره کانی گه نمه که له کیلگه بهک بو
کیلگه به کی تر ده بات ، من باشترین تویه کانم دها به دراوسیکانم
تاوه کوو با، تویه نیره کان خراپه کان له کیلگه کانی ئەوان بو کیلگه ی
من نینیت و باشی و چۆنیه تی به ره مه کانی من خراپ نه کات)).

لقمه گدایی

زارعی در موقع استراحت، گاو خودش را در گوشه‌ای بسته بود و خودش به دنبال کارش رفته بود؛ یک گدایی آمد و در نزدیکی گاو بار انداخت و از کثرت خستگی به خواب رفت.

گاو هم خودش را به خورجین مرد گدا رساند و سرش را توی خورجین کرد و هرچه خوردنی در آن بود خورد.

گدا، پس از مدتی بیدار شد دید گاو هرچه خوردنی داشته خورده! به ناچار به سراغ صاحب گاو رفت که خسارت خودش را از او بگیرد.

وقتی که مطلب را به او گفت صاحب گاو جواب داد: «اشتباه کردی تو باید پول گاو مرا بدهی!»

گدا گفت: «چرا من باید پول گاو تو را بدهم؟»

صاحب گاو جواب داد: «برای اینکه تو لقمه گدایی به گاو من دادی و گاوی که نان گدایی و نان مفت خورد دیگر به درد کار نمی‌خورد!»

پاروی سوالکهری

جوتیاریک له کاتی پشودا ، مانگاکهی له سوچیک بهستبویهوه و خووشی به دوی کارهکهی دا رۆشتبوو ؛سوالکهریک هات و له نزیک مانگا بارهکهی خست و له زوری ماندویهتی خهوی لیکهوت.

مانگاکهش خوی له تورهکهی پیاوه سوالکهرهکه نزیک کردهوه و هرشتیک بۆ خواردن بوو ، خواردی.

سوالکهر، دوی ماویهک لهخه وهستا بینی هرچی خواردنی پنبوووه مانگاکه خواردویهتی بهناچاری چۆبۆ لای خاوهنی مانگاکه که زیانهکهی لیوهبرگیریتتهوه.

کاتییک بابتهکهی پی وت خاوهنی مانگایهکه وهلامی دایهوه:
(ههلهت کردوووه تۆ دهبی پارهی (دراو)مانگاکهی من دهی))

سوالکهر وتی: ((بۆچی دهبی من پارهی مانگای تۆ بدهم))

خاوهنی مانگاکه وهلامی دایهوه: ((بۆ ئهوهی که تو پاروی سوالکهریت داوهته مانگای من و مانگایهک که نانی سوالکهری و نانی بهلاشی خوارد ئیتر بۆ د کارکردن ناشیت.

هدیه متعلق به کیست؟

روزی مردی از شهر دور به نزد بودا آمد تا او را امتحان کند.

او در حضور دیگران به مسخره کردن بودا پرداخت.

هر کاری که می توانست انجام داد تا او را عصبانی کند.

اما بودا هیچ حرکتی نکرد. فقط رو به مرد کرد و گفت:

می توانم از تو سوالی بکنم؟

مرد گفت: بله.

بودا گفت؟ اگر کسی هدیه ای به تو بدهد و تو آن را نپذیری ، این

هدیه متعلق به کیست؟

مرد گفت: معلوم است متعلق به خود کسی است که آن هدیه را

بخشیده است.

بودا خندید و گفت: پس اگر من از پذیرفتن سخنان نادرست شما

اجتناب کنم، همه ی این حرفها مال خودتان خواهد بود!!!

هه‌دیه‌که ئی کیه؟

رۆژی پیاوه‌ک له شاری دور هاتبو بو لای بودا تاكو تاقي بکاته‌وه.

ئهو به ئاماده‌بوونی کهسانی تر دهستی به بیریژی کردن به بودا کرد،

هه‌ر کاریک که توانی ئه‌نجامی دا تاكو توره‌ی بکات.

به‌لام بودا هیچ جوڵه‌یه‌کی نه‌کرد. ته‌نیا روی له‌پیاوه‌که کردو وتی:

ده‌توانم پرسیاریکت لیبکه‌م ؟

پیاوه‌که وتی: به‌ئێ.

بودا وتی: ئه‌گه‌ر که‌سیک هه‌دیه‌کت پینیدات و تو قه‌بوڵی نه‌که‌ی ،

ئهم هه‌دیه‌یه ئی کیه؟

پیاوه‌که وتی: دیاره ئی خودی ئهو که‌سه‌یه که هه‌دیه‌که‌ی

به‌خشیوه.

بودا پیکه‌نی و وتی: که‌واته ئه‌گه‌ر من له قه‌بوڵ کردنی قسه

ناراسته‌کانی تو دوری بکه‌م ، سه‌رجه‌م ئهم قسانه ئی خوت ده‌بن!!

موتور بابا

پسرک با صدایی لرزان گفت: بابا پس فردا از طرف مدرسه می برن

اردو ده هزار تومن پول بهم میدی؟؟

بابا سرشو بلند نکرد؛ با صدای آرام گفت: فردا کمی بیشتر مسافر

می برم.

پسر با وعده شیرین پدر خوابید.

صبح رفت کنار پنجره. باران ریز و تندی می بارید. قطره های

باران برای رسیدن به زمین انگار مسابقه داشتند.

بند دل پسرک پاره شد ... باخود گفت: تو این بارون که کسی

سوار موتور بابا نمی شه.

حالا قطرات اشک پسرک با قطرات بارون هماهنگ شده بود.

ماتۆرى باوك

مندالەكە بە دەنگى لەرزۆك وتى : باوكە دووسبەى لە لايەن
خويندنگەو دەمانبەن بۆ سەيران و دە ھەزار تومەن پارەم دەدەيە؟
باوك سەرى بەرز نەكردەو؛ بە دەنگى ئارام وتى :سبەى كەمىك
زىاتر گەشتيار دەبەم.

كۆرەكە بە بەئىنى شىرنى باوكى خەوت.

بەيانى چو بۆ لای پەنجەرە . بارانىكى ورد و توند دەبارى .
دلوپەكانى باران بۆ گەيشتن بە زەوى وەك بلىي پىشېركىيان
ھەبوو.

بەندى دلى مندالەكە بۆيەو .. بە خوى وت :لەم بارانەدا كەس
سواری ماتۆرى باوكم نابیت.

ئىستا دلوپەى فرمىسكى مندالەكە لەگەل دلوپەى باران ھاوئەھنگ
و ئاويئە بوو.

گرگ و سگ

پسرک با عصبانیت وارد خانه شد و دنبال یک چوب می گشت.
پدربزرگش او را صدا کرد و گفت: اتفاقی پیش آمده رامین جان؟

رامین یازده ساله گفت: بله پدربزرگ، دوستم مرا عصبانی کرده و می
خواهم یک چوب پیدا کنم و او را بزنم.

پدربزرگ لبخندی زد و نوه اش را کنار کشاند و گفت: با عصبانیت در
هیچ کاری خصوصا برای غلبه بر دشمنت موفق نخواهی شد.

بگذار مثالی برایت بزنم رامین جان.

فرض کن در وجود تو یک گرگ و یک سگ بسته باشند و تو بخواهی به
کمک یکی از آنها بر دشمنت غلبه کنی، اگر زنجیر گرگ را باز کنی، ابتدا
خود تو را مجروح می کند و بعدا به سراغ دشمنانت می رود. تازه معلوم
نیست پس از مجروح کردن تو، به سراغ دشمنت برود!

اما اگر سگ را آزاد کنی، چون حیوان باشعور و باوفایی است، مطمئن
باش به تو لطمه نمی زند و فقط به دشمنت حمله می کند.

حالا یادت باشد که «عصبانیت» همان گرگ است و «تفکر» هم سگ می
باشد، به نظر خودت تو باید از سگ استفاده کنی یا گرگ؟

پسرک فکری کرد و گفت: حق با شماست. نباید عصبانی شوم و بهتر
است سگ را آزاد کنم.

بیست و پنج سال بعد،

پیرمرد توی ویتترین کتاب فروشی به کتاب نوه اش خیره شده بود که
رویش نوشته شده بود: سگ یا گرگ؟ انتخاب کنید!

گورگ و سهگ

کوره که به توره یی هاته ناو مائه وه و به دوای دارنیک دا ده گه را . باپیره ی بانگی کرد و وتی :شتیک رویداوه رامین گیان؟

رامینی یانزده ساله وتی :به لئی باوکه گه وره ، هاوریکه م توره ی کردوم و ده مه وی دارنیک بدوزمه وه و لیبیده م .

باپیره پیکه نی و نه وه که ی هینایه لایه ک وتی :به توره یی له هیچ کارنیک به تایبه تی بو سهر که وتن به سهر دوژمنه کانت سهر که وتوو نایی .

بهینله نمونه به کت بو بلیم رامین گیان .

وادابنی له ناخی تودا گورگ و سه گیک به سترانه وه و تو بته وه ی به یارمه تی یه کیکیان به سهر دوژمنت دا سهر که وتی بی، نه گه ر زنجیری گورگه که بکه یته وه ، سه ره تا خوت بریندار ده که ی و پاشان بو لای دوژمنه کانت ده چی . تازه دیار نیه دوای بریندار کردنی تو ده چیته لای دوژمنه کت!

به لام نه گه ر سه گه که نازاد بکه ی چونکه نازه لیک ی به هه ست و به وه فایه ، دلنیا به زیان به تو ناگه یینیت و هیرش ده کاته سهر دوژمنه کت .

ئیستا له بیرت بیت که ((توره یی)) هه مان گورگه و ((بیر کردنه وه ش)) سه گه که یه ، به بوچونی خوت تو ده بی سود له سه گه که وربگری یاخود گورگ؟

منداله که بیبری کرده وه و وتی :حلق به تویه . نابی توره بم و باشته سه گه که نازاد بکه م .

بیست و پینج سال دواتر ،

بیره پیاو له له ویترینی کتیب فروشیک دالغهی به کتیبی نه وه که ی لیداوو که له سه ری نوسیوو :سه گ یاخود گورگ ؟ هه لیزیرن!

کریم خان و مرد تاجر

حکایت کرده اند که روزی مردی به خدمت کریم خان زند آمد و شکایت کرد که من مردی تاجرم و دزدان دارایی مرا برده اند. کریم خان پرسید: وقتی دزدان اموال تو را می بردند چه کار می کردی؟ مرد جواب داد خفته بودم. کریم خان گفت: چرا خفتی؟ مرد جواب داد: می پنداشتم که تو بیدار هستی. کریم خان از شنیدن این سخن آب در چشم بگردانید و دستور داد مال آن شخص را از خزانه دادند و اموال را از دزدان باز گرفتند.

كەرىم خان و پىاوى بازركان

دەگىرنەوۋە كە رۇژىك پىئاوىك دىتە خزمەتى كەرىم خان و شكالى
كرد كە من من پىئاوىكى بازركانم و دزەكان دارايى منيان بردووۋە .
كەرىم خان پرسى : كاتىك دزەكان داراي تۇبان برد تۇ چىت
دەكرد؟ پىاۋەكە وەلامى داىوۋە نوستبووم . كەرىم خان وتى :بۇچى
نوستى ؟ پىاۋەكە وەلامى داىوۋە :پىم و ابوو تۇ نەنوستوى . كەرىم
خان لە بىستىئەم قسەيە ئاوى لەچاۋەكان گەرا و فەرمانى كرد
دارايى ئەم پىاۋە لە خەزىنە بدن و دارايەكە لە دزەكان
وەرگىرنەوۋە .

درخواست کمک

زن فقیری که خانواده کوچکی داشت، با یک برنامه رادیویی تماس گرفت و از خدا درخواست کمک کرد...

مرد بی ایمانی که داشت به این برنامه رادیویی گوش می داد، تصمیم گرفت سر به سر این زن بگذارد!

آدرس او را به دست آورد و به منشی اش دستور داد مقدار زیادی مواد خوراکی بخرد و برای زن ببرد.

به او گفت:

وقتی آن زن از تو پرسید چه کسی این غذا را فرستاده، بگو کار شیطان است.

وقتی منشی به خانه زن رسید، ...

زن خیلی خوشحال و شکرگزار شد و غذاها را به داخل خانه کوچکش برد.

منشی از او پرسید:

نمی خواهی بدانی چه کسی غذا را فرستاده؟

زن جواب داد:

-نه، مهم نیست...

وقتی خدا امر کند...حتی شیطان هم فرمان می برد!

داخواری یارمه تی

زنیکی هه ژار که خانویه کی بچوکی هه بوو ، له گه ن بهرنامه یه کی
رادییوی په یوه ندی کرد و داوای له خوا کرد یارمه تی بدات ...

پیاوینکی بی ئیمان که خه ریکبوو گوینی له م بهرنامه یه راده گرت ،
برپاری دا سهر بخانه سهر ئه م ژنه!

ناونیشانه که ی به ده ست هینا و فه رمانی به سکر تیره که ی کرد
برپکی زور خوارده مه نی بکریت و بو ژنه که ی بهریت .

پینی وت:

کاتیک ئه و ژنه لینی پرسی چ که سینک ئه م خواردنه ی ناردووه ، بلنی
شه یتان ناردویه تی .

کاتیک سکر تیره که گه بیسته مالی ژنه که ...

ژنه که زور دلخوش و سوپاسگوزار بوو و خوادنه کانی برده ناو مائه
بچوکه که ی .

سکر تیره که لینی پرسی:

ناته هوی بزانی چ که سینک خواردنه که ی ناردووه؟

ژنه که وه لامی داوه:

گرینگ نیه ...

کاتیک خوا فه رمان بدات ... ته نانه ت شه یتانیش فه رمان جیبه جی
ده کات .

درخواست آخر

پس از درگذشت پدر، پسر مادرش را به خانه سالمندان برد و گاه گاهی از او عیادت می کرد.

یکبار از خانه سالمندان تماسی دریافت کرد که مادرش در حال جان دادن است!

پس باشتاب رفت، تا قبل از اینکه مادرش از دنیا برود، او را ببیند.

از مادرش پرسید: مادر چه می خواهی تا برایت انجام دهم؟

مادر گفت: از تو درخواست آخری دارم. می خواهیم که برای خانه

سالمندان پنکه بگذاری چون آنها پنکه ندارند و در یخچال

غذاهای خوب بگذاری، چه شبها که بدون غذا خوابیدم!!

فرزند با تعجب گفت: داری جان می دهی و از من اینها را

درخواست میکنی؟

و قبلا به من گلایه نکردی...!!

مادر پاسخ داد: بله فرزندم. من با این گرما و گرسنگی خو گرفتم

و عادت کردم. ولی می ترسم که وقتی فرزندان تو را در پیری به

اینجا می آورند، به گرما و گرسنگی عادت نکنی!

دواين داخوآزى

دواى مردنى باوك ، كور داىكى برده خانهى به سالآچوان و ماوه
ماوه سهردانى ده كرد.

جاريك له خانهى به سالآچوان ته له فونىكى بو هات كه داىكى
خه ريكه گيان ده سپيريت!

كه واته به خيرا روشت ، تاكو پيش نه وتى داىكى له دنيا
بروات (بمريت) ، ببينيت.

له داىكى پرسى : داىكه چيت ده وى تا بوت نه نجام بدهم ؟

داىكى وتى : دواين داخوآزيم له تو هه به . ده مهه وى كه بو خانهى
به سالآچوان پانكه دابنپى چونكه نه وان پانكه يان نيه و له
ساردكه ره وه كه دا خوآردنى باش دابنپى ، چ شه وانپك كه به بى
خوآردن خه وتم !!

كور كه به سه رسورمانه وه وتى : خه ريكه گيان ده سپيرى و نه مانه
داوا له من ده كهى ؟

و پيشتر تو گله يانه ت به من رانه گه ياندوه !!

داىكى وه لامى دايه وه : به ئى كوره كه م . من له گه ل نه م گه رما و
برسيه تيه خوم گرتوه . به لام ده ترسم كه كاتيك مندا له كانت تو له
پيرى دا ده به نه نه وى ، خو به گه رما و برسيه تى نه كهى !

نردبان می سازد

دزدی از نردبان خانه ای بالا رفت.

از شیار پنجره شنید که کودکی می پرسید: خدا کجاست؟

صدای مادرانه ای پاسخ داد: خدا در جنگل است، عزیزم.

کودک دوباره پرسید: چه کار می کند؟

مادر گفت: دارد نردبان می سازد!

ناگهان دزد از نردبان خانه پایین آمد و در سیاهی شب گم شد!

سالها بعد، دزدی از نردبان خانه حکیمی بالا می رفت.

از شیار پنجره شنید که کودکی پرسید: خدا چرا نردبان می سازد؟

حکیم از پنجره به بیرون نگاه کرد، به نردبانی که سالها پیش، از

آن پایین آمده بود و رو به کودکی گفت: برای آنکه عده ای را از

آن پایین بیاورد و عده ای را بالا ببرد!

پنلیژہ دروست ده کات

دزیک له پنلیژہی مائیک چو سهرهوه.

له درزی په نجره گویی لیبوو که مندائیک ده پرسیت :خوا
له کوئییه؟

دهنگیکی دایکانه وه لامی دایهوه: خوا له دارستانه ، نازیزه کهم.

منداله که دیسان پرسیت :چی ده کات؟

دایکی وتی :خهریکه پنلیژہ دروست ده کات!

له ناکاو دزه که له پنلیژہ که هاته وه خواره وه و له تاریکایی شه ودا
ونبوو؟

چند سال دواتر ، دزیک له پنلیژہی مالی زانایه که سهر کهوت.

له درزی په نجره گویی لیبوو که مندائیک پرسیت :خوا بوچی
پنلیژہ دروست ده کات؟

زاناکه له په نجره سهیری دهره وهی کرد ، له پنلیژہ یه که
چهن دین سال پیشتر لیبی هاتبو خواره وه و روو له منداله که وتی :
بو ئه وهی که ههن دیک لیبی بینه خواره وه و ههن دیکیش پیندا
سهرکه ون !

مو صاف کن

در گمرک بین المللی یک دختر خانم که یک مو صاف کن برقی نو از یک کشور دیگری خریده بوده، از یک پدر روحانی می خواهد به او کمک کند تا این موصاف کن را در گمرک زیر لباسش پنهان کند و بیرون ببرد تا خانم مالیات ندهد.

پدر روحانی می گوید: باشد، ولی به شرط این که اگر پرسیدند من دروغ نمی گویم!

دختر که چاره ای نداشته است شرط را می پذیرد.

در گمرک مامور می پرسد: پدر! آیا چیزی با خودت داری؟

پدر روحانی می گوید: از سر تا کمرم چیزی ندارم!

مامور از این جواب عجیب شک می کند و می پرسد: از کمر تا زمین چطور؟

پدر روحانی می گوید: . . . .

یک وسیله جذاب کوچک دارم که زن ها دوست دارند از آن استفاده کنند، ولی باید اقرار کنم که تا حالا بی استفاده مانده است.

مامور با خنده می گوید: خدا پشت و پناهت پدر. برو !!

مو ساف کهر

له گومرگیکي نیوده وله تی کچیک که یهک مو سافکه ری کاره بایی
له وه لاتیکی تر کریبوو ، داوای له قشه بهک کرد که یارمه تی بدات
تاکو ئەم مو سافکه ره له گومرگ له ژیر جله کانی بشاریته وه و
بیباته دهره وه تاکو خانمه که باج نه دات.

قه شه ده لیت: باشه ، به لام به مهرجی ئەوه یکه ئەگه ر پرسیان من
درۆ ناکه م!

کچه که که چاره به کی نه بوو مهرجه که ی قه بول کرد.

له گومرگ پولیسه که لیده پرسیت : باوکه ئایا شتیکت پنیه ؟

قه شه که ده لیت: له سه ر تا که مه ر هیچم پنیه!

پولیسه که ش له م وه لامه سه یره گومان ده کات و ده پرسیت : له

که مه ر بو خواره وه چی ؟

قه شه که ده لیت:

شتیکی بچوک و سرنج راکیشم پنیه که ژنه کان چه زی پیده که ن و

سودی لیوه رده گرن ، به لام ده بی دانی پیدابنیم که تاکو ئیستا

به بی ئیستفاده ماوه ته وه.

پولیس به پیکه نینه وه وتی : خوا پشت و په نات بیت باوکه . برۆ!

گل سرخ

گل سرخی روز و شب خواب زنبورها را می دید، اما هیچ زنبوری بر گلبرگ هایش نمی نشست. اما گل به رویایش ادامه داد.

در شب های دراز، آسمانی پر از زنبور را تصور می کرد که بر او فرود می آمدند تا ببوسندش. با این کار، می توانست تا روز بعد دوام آورد و بار دیگر گلبرگ هایش را به روی خورشید بگشاید.

شبی، ماه که از تنهایی گل سرخ آگاه بود، پرسید: از انتظار خسته نشده ای؟

گل سرخ گفت: شاید. اما باید به تلاشم ادامه بدهم.

زندگی عشق است عشق افسانه نیست.

ماه گفت: چرا؟

گل سرخ گفت: اگر گلبرگ هایم را باز نکنم، می پژمرم.

گاهی، وقتی به نظر می رسد که تنهایی تمام زیبایی ها را له می کند، تنها راه برای مقاومت، گشوده ماندن است.

گولی سور

گولیکی سور شهو و روژ خهونی به ههنگهوه دهبینی ، بهلام هیچ ههنگیک له سهر گولهکانی نهدهنیشته. بهلام گول بهردهوای به خه یاله که ی دا.

له شهوه دریزهکان دا ئاسمانیکی پر له ههنگی وینا ده کرد که لهسهری دهنیشتن تاکو ماچی بکهن. بهم کاره ، دهیتوانی تا روژی دوآتر بهردهوام بیت و جاریکی تر گولهکانی به روی خوردا بکاتهوه. شهویک ، مانگ که له تهنیایی گولی سور به ناگا بوو ، پرسى :له چاوهروانی ماندوو نهبووی ؟

گولی سور وتی: لهوانه یه . بهلام دهبی بهردهوام بم له ههولدان. ژیان نهوینه ، نهوین نهفسانه نیه.

مانگ وتی :بوچی ؟

گولی سور وتی :نهگهر گولبهرگهکانم نهکهمهوه ، دهپشکوم. ههندی جار، کاتیک وادهردهکهوئ تهنیای، تهواوی جوانیهکانت تیکدهدات ، تهنیا ریگا بو بهرگری کردن ، کراویه.

دعای باران

یه روز بهلول میره تو شهر می بینه هیچکی تو شهر نیست.

میره کاخ شاه که ببینه چه خبره؟ از باغبون می پرسه: شاه

کجاست؟

باغبون میگه: مردمو جمع کرده رفتن دعا کنن که بارون بیاد!

بهلول بهش میگه: چرا باغو آب نمیدی؟!

باغبون میگه به تو چه؟ من باغبونم خودم کارمو بدم میدونم کی

باغو آب بدم!

بهلولم میگه: پس برو به شاه بگو خدا خودش باغبونه!! می دونه

کی باغشو آب بده. شما فضولی تو کارش نکن!

این داستان خطاب به کسانی که به جای کار و تلاش امید به دعا

بستن و شب تا صبح فقط دعا میکنند.

اگه بخصوص پزشکا "فقط" دل به دعا می بستن، انقد تو درمان

بیماری ها پیشرفت نمی کردن، نابرده رنج گنج میسر نمی شود!

نزای باران

رؤژیک بههلول دهچیتته ناو شار دهیینی هیچ کهس له ناو شار دا
نیه.

دهچیتته کوشکی پاشا که بزانی چ باسه ؟ له باغهوانه که دهپرسیت
پاشا له کوئییه؟

باغهوان دلئی:خهلکی کؤکردۆتهوه برۆن نزا بکهن که باران بیاریت!
بهلول پینی دهلئیت :بۆچی باغهکه ئاو نادهی ؟!

باغهوان دهلئی بهتۆچی ؟ من باغهوانم خوم کاره کهم دهزانم ، دهزانم
کهی باغهکه ئاو بدهم!

بههلولیش دهلئی :کهواته برۆبه پاشا بلئی خوا خوی باغهوانه!دهزانی
چ کاتیک باغهکهی ئاو بدات. ئیوه فزولی لهکاره کهی دا مه کهن!
ئهم چیرۆکه به بۆکه سانیکه که له جیاتی کار و ههول دان ئۆمیدیان
به دوعا بهستوووه و شهو تاکو بهیانی نزا ده کهن.

ئه گهر به تاییهت پزیشکه کان ته نیا دلیان به نزا ده بهست ، ئه وهنده
له چاره سه ری نه خوشیه کان دا پیشنه ده کهوتن ، رهنج نه کیش ،
گهنج نابات

آروم باش فرهاد رفته بودم فروشگاه...

یکی از این فروشگاه بزرگا، اسم نمی برم تبلیغ نشه براش!
یه پیرمرد با نوه اش اومده بود خرید، پسره هی ور ور و غرغر می
کرد.

پیرمرد می گفت: آروم باش فرهاد، آروم باش عزیزم...!
جلوی قفسه خوراکی ها، پسره خودشو زد زمین و داد و بیداد...
پیر مرده گفت: آروم فرهاد جان، دیگه چیزی نمونده خرید تموم
بشه.

دَم صندوق پسره چرخ دستی رو کشید. چنتا از جنسا افتاد رو
زمین...

پیرمرده باز گفت: فرهاد آروم! تموم شد، دیگه داریم می ریم
بیرون!

من بسیار تعجب کرده بودم.

بیرون رفتم بهش گفتم: آقا شما خیلی کارت درسته! این همه
اذیتت کرد فقط بهش گفتمی فرهاد آروم باش!
پیرمرده با این قیافه: | منو نگاه کرد و گفت:
عزیزم، فرهاد اسم منه! اون اسمش سیامکه.

ئارام بە فەرھاد

چوبووم بۇ فرۆشگا

يەككە لەم فرۆشگا گەورانە ، ناوی نابەم بۇ ئەوێ رېكلام نەبیت!

پیرە پیاوێك لەگەڵ نەوێكەي ھاتبوو بۇ شت كړین، كورەكە ھەر
بۆلە بۆلی دەكرد.

پیرە پیاوێكە دەيگوت :ئارام بە فەرھاد ، ئارام بە ئازیزم!...

لەپیش قەفەسەي خواردنەكان كورەكی خوی لە زەوی دا و دەستی
بە ھات و ھاوار كړد...

پیرە پیاوێكە وتی :ئارام فەرھاد گیان ، ئیتر ھیندە نەماوێ شت
كړین تەواو دەبیت.

لە پیش سندوقەكە ، كورەكە عارەبانەكەي راکیشا . چەند دانە لە
شتهكان بەربۆیەوێ سەر زەوی...

پیرە پیاوێكە دیسان وتی :فەرھاد ئارام بە !تەواو بوو ، ئیتر خەریكە
دەرۆینە دەرەوێ!

من زۆر سەرم سورماوو.

چومە دەرەوێ پیم وت :بەریز تۆ زۆر كارت دروستە !ئەوێندە
ئەزبەتی كزدی تەنیا پیت وت فەرھاد ئارام بە!

پیرە پیاوێكە بەم قیافەوێ :سەیری منی كړد و وتی:

ئازیزم ،فەرھاد ناوی منە !ئەو ناوی سیامەكە.

یک آرزو

مردی به زنش گفت: "می دانم امروز چه کار خوبی انجام دادم که یک فرشته به نزد آمد و گفت که یک آرزو کن تا من فردا برآورده اش کنم!"

زن به او گفت: "ما که ۱۶ سال اجاقمون کوره و بچه ای نداریم، آرزو کن که بچه دار شویم."

مرد رفت پیش مادرش و ماجرا را برای او تعریف کرد. مادرش گفت: "من سالهاست که نابینا هستم، پس آرزو کن که چشمان من شفا یابد."

مرد از پیش مادرش به نزد پدر رفت، پدرش به او گفت: "من خیلی بدهکارم و قرض زیاد دارم، از اون فرشته تقاضای پول زیادی کن."

مرد هرچه فکر کرد، هوای کدامشان را داشته باشد، کدام یک از این افراد تقدم دارند، زنم؟ مادرم؟ پدرم؟...

تا اینکه، فردا راه چاره را پیدا کرد و با خوشحالی به پیش فرشته رفت و گفت: "آرزو دارم که مادرم بچه ام را در گهواره ای از طلا ببیند!"

نتیجه گیری

چقدر خوبه ما هم کمی فکر کنیم و عجلوانه تصمیم نگیریم...

ئارەزويەك

پياوئىك بە ژنەكەى وت :نازانم ئەمرو چ كاريكى باشم ئەنجام داوه
كه فريشته يەك هاته لام و وتى كه ئارەزويەك بكة تاكوسبەى بەدى
بينم!

ژنەكە پىنى وت :ئيمە كه ۱۶ ساله ئوجاقمان كويزه و مندائىكمان
نيه ، ئارەزو بكة مندالمان بيتت .

پياوه كه چو بو لاي دايكى و چيروكه كهى بو باس كرد . دايكى وتى
:من سالانىكه نابىنام ، كهواته ئارەزو بكة چاوه كانم چاك بيتتوه .

پياوه كه له لاي دايكى چو بو لاي باوكى ، باوكى پىنى وت :من زور
قەرزارم و قەرزی زورم ههيه ، لهو فريشته داواى پارەى زور
بكه ."

پياوه كه هەرچى بىرى كردهوه ، ئاگای له کامیان بیت ، کام يەك
لەم كەسانە لە پيشه ، ژنەكەم؟ دايكم ؟ باوكم؟ ...

تاكو سبەى رینگه چاره يەكى دوزيه وه و به خوشحالى چو بو لاي
فرشته و وتى :ئارەزومه كه دايكم ، منداله كهم له ناو بيشكه يەكى
زيره وه ببينيت!

له ئاكام دا

چەندە باشە ئيمەش كه مينك بىرىكه ينه وه و به پهله بريار نەدەين

....

فایده دعا

کارآموزی، پس از یک مراسم طولانی و خسته‌کننده دعای صبحگاهی، از پدر روحانی پرسید: «فایده دعا چیست؟ آیا همه این نیایش‌ها که به ما یاد می‌دهید، خدا را به ما نزدیک می‌کند؟» پدر گفت: «با سوال دیگری، جواب سوال را می‌دهم. آیا همه این نیایش‌ها که انجام می‌دهی باعث می‌شود که خورشید فردا طلوع کند؟»

کارآموز گفت: «البته که نه! خورشید طبق یک قانون کیهانی طلوع می‌کند.»

پدر روحانی گفت: «جوابت را گرفتی! خدا به ما نزدیک است. چه دعا بخوانیم و چه نخوانیم.»

شاگرد عصبانی شد و گفت: «یعنی می‌گویید تمام این دعاها بی‌فایده است؟»

پدر گفت: «نه. همانطور که اگر صبح زود از خواب بیدار نشوی، طلوع خورشید را نمی‌بینی، اگر دعا هم نکنی، با این که خدا همواره نزدیک است، اما هرگز متوجه حضورش نمی‌شوی!»

سودی نزا

فیرخوازیک ، دواى مه‌راسیمینکی دور و دریژ و ماندوکەر نزاى به‌یانیهی ، له قه‌شه پرسى :((قازانجی نزا چیه ؟ ئایا ئەم نزاiane که فیری ئیمه‌ی ده‌که‌ی ، خوا له ئیمه نزیکتەر ده‌کاته‌وه؟

قه‌شه وتی :((به پرسباریکی تر ، وه‌لامی پرسباره‌که‌ت ده‌دمه‌وه. ئایا هه‌موو ئەم نزاianeی که ئەنجامی ده‌ده‌ی ده‌بیته هوی ئه‌وه‌ی که خۆری سبه‌ی ده‌ریکه‌ویت؟

فیرخواز وتی :((هه‌لبه‌ت که نا !خۆر به‌گویره‌ی یاسایه‌کی که یهانی ده‌رده‌که‌ویت.))

قه‌شه وتی :((وه‌لامت وه‌رگرته‌وه !خوا له ئیمه نزیکه . چ نزا بکه‌ین چ نزا نه‌که‌ین.))

فیرخواز توڤه بوو و وتی :((واتا ده‌ئیی ،سه‌رجه‌م ئەم نزانه بی سووده؟))

قه‌شه وتی :((نا . هه‌روه‌کوو ئەگه‌ر به‌یانی زو له‌خه‌و هه‌لنه‌ستی ، ده‌رکه‌وتنی خۆر نابینی ، ئەگه‌ر نزا‌ش نه‌که‌ی له‌گه‌ن ئه‌وه‌ی که خوا به‌رده‌وام له نزیکته ، به‌لام هه‌رکیز هه‌ست به ئاماده بوونی ناکه‌ی

((!

آشغال فرش

من همیشه وقتی بچه بودم..

از یه کار مامانم خندم میگرفت..

که می شست روی زمین از روی فرش با انگشتاش آشغال ها رو
یکی یکی جمع می کرد.

به خودم می گفتم چه مادره ساده ای دارم مگه ما جارو برقی
نداریم، جارو نداریم، آخه این چه کاریه مامان با انگشت آشغال
فرش ها رو جمع میکنه!!؟

تا این که بزرگ شدم و غرق افکار زندگییم بودم و به مشکلاتم فکر
می کردم..

یه لحظه به خودم اومدم دیدم که دست هام پر از آشغاله که از
روی فرش جمع کردم.

اون وقت یادم اومد..

که مادرم اون روزا غصه داشته و به مشکلاتش فکر می کرده.....

زبل فروش

من هميشه کاتيک مندال بووم..

له کاریکی دايکم پيکه نين دهیگرتم

که داده نيشت له سهر زهوی له سهر فهرشه که به په نجهی زبله کانی
دانه به دانه کوده کرده وه.

به خوّم دهوت چ دايکیکی ساده م هه یه مه گهر ئيمه که سکی
کاره بايمان نيه ، که سک مان نيه ئه خر ئه مه چ کاریکه دايکم به
په نجه زبله کان کو ده کاته وه!!!

تا ئه وه یکه گه وره بووم و نقوم بووم له بییر کردنه وه کانی ژبانم و بییرم
له کيشه کان ده کرده وه..

بو ساتیک به خوّم هاتمه وه که دهسته کانم پره له زبل که له سهر
فهرشه که کوّم کردبونه وه.

ئه و کات بییرم هاته وه..

که دايکم ئه و رۆزانه خه می هه بوو و بییری له کيشه کان ده کرده وه...

مردان بزرگ

جهانگردی در طول ماجراجویی هایش به دهکده ملا نصرالدین رسید.

او می خواست پس از باز گشت از سفرهایش خاطرات خود را بنویسد. از این رو سعی می کرد از اشخاص، سوالات گوناگون بکند و عقاید و نظریات مردم هر سرزمین را بدست آورد.

جهانگرد چند روزی میهمان ملا بود.

یک روز که در حال گشت و گذار در روستا بودند از ملا نصرالدین پرسید: "ایا در ده شما مردان بزرگ و مشهوری هم به دنیا آمده اند؟"

ملا پس از مدتی تامل جواب داد: "عالیجناب، در روستای ما فقط بچه به دنیا می آید!"

نکته:

جمله معروفی هست که می گوید: مردان بزرگ، زاده نمی شوند، ساخته می شوند.

پیاوانی گه وره

گه رپیده یهک له ماوهی سه رکیشیه کانی گه یشته گوندی مه لا
نه سره دین.

ئه و ده بویست دواي گه رانه وهی له گه شت بیره وه ره به کانی خوی
بنوسیت. له م روه وه هه وئی ده دا له که سه کان ، پرسپاری جورا و
جور بکات و تیروانین و بوجونی خه لکی هه ر نیشتمانیکی به
ده ست بینیت.

گه رپیده چه ند رۆژیک میوانی مه لا بوو.

رۆژیک که له ناو گوند خه ریکی گه شت بوو له مه لا نه سره دینی
پرسی : "تایا له گوندی ئیوه پیاوی گه وره و به ناوبانگیش له دایک
بووه؟"

مه لا دواي ماوه یهک دانبه خوگرتن دا وه لامی دایه وه: "به ریز ، له
گوندی ئیمه ته نیا منداال له دایک ده بیت!"

تیبینی

رسته یه کی به ناوبانگ هه یه که ده ئیت : پیاوی گه وره ، له دایک نابن
، دروست ده بن .

تکیه

برادران یوسف وقتی می خواستند یوسف را به چاه بیفکنند،
یوسف لبخندی زد.

یهودا پرسید: چرا می خندی؟ اینجا که جای خنده نیست!...

یوسف گفت: روزی در فکر بودم چگونه کسی می تواند به من
اظهار دشمنی کند با اینکه برادران نیرومندی دارم!

اینک خداوند همین برادران را بر من مسلط کرد تا بدانم که "
نباید به هیچ بنده ای تکیه کرد" !

آیا خداوند برای بندگانش کافی نیست؟

پشت به‌ستن

برایانی یوسف کاتیک ده‌یانویست یوسف بخه‌نه ناو بیره ئاو ،
یوسف پیکه‌نی .

یه‌هودا پرسى :بۆ پینده‌که‌نى ؟ ئیره شوینی پکه‌نین نیه!

یوسف وتى :رۆژیک له بیر کردنه‌وه دابووم چون که‌سیک ده‌توانیت

دوژمنایه‌تیم له‌گه‌ن بکات له‌گه‌ن ئه‌وه‌یکه برای به‌هیزم هه‌یه!

ئه‌وه‌یکه خوا هه‌ر ئه‌م براینه‌ی به‌سه‌ر من دا بالا ده‌ست کرد تا‌کو

بزانه‌م که "نابی پشت به‌هیچ به‌نده‌یه‌ک به‌ستی!"

ئایا خوا بۆ به‌نده‌کانی کافی نیه؟

کمک

یکی به چاه افتاده بود و مرتب داد می زد: "آی کمک، کمک، کمک، کمک کنید".

ملا نصرالدین از آنجا رد می شد، صدایش را شنید و جلو رفت. خوب گوش داد. وقتی فهمید مرد درون چاه چه می گوید، یک سکه انداخت به داخل چاه و گفت: "آدم حسابی توی چاه هم جای گدایی است؟"

نکته:

یکی از مسائل مهم در هم نوایی و احساس همفکری و همدردی با دیگران در هنگام بروز مشکلات و سختی ها، توجه به شرایط و موقعیت آنهاست؛ نه آنچه که ما صرفاً در مورد آنها تصور می کنیم.

يارمه تی

یه کینک که وته ناو چال و بهردهوام هاواری ده کرد :ئای یارمه تی ،
يارمه تی ، یارمه تیم بدهن."

مه لا نه سره دین له وی تده پهری ، دهنگی بیست و چو بو پیشه وه.

به باشی گویی راگرت . کاتیک زانی پیاوه که له ناو چال چی
ده کات ، سکه یه کی هه لدا ناو چاله که و وتی : "پیاوی باش ناو
چالیش شوینی سوالکردنه ؟"

تیبینی

یه کینک له پرسه گرینگه کان له هاو خه می وههستی هاو بیکردنه وه
و هاوده ردی له کاتی رودانی کیشه و سه ختیه کان ، سرنج دان به
پیگه و دوخی ئه وانه ، نه ئه وهی که ئیمه سه بارهت به ئه وان وینای
ده که یین.

تله موش

موشی در خانه، تله موش دید، به مرغ و گوسفند و گاو خبر داد
اما همه گفتند: تله موش مشکل توست به ما ربطی ندارد.

چند روز بعد، ماری در تله افتاد و زن خانه را که به سراغش رفته
بود گزید؛

بستگان آن زن، از مرغ برایش سوپ درست کردند،

گوسفند را برای عیادت کنندگان سر بردند؛

گاو را برای مراسم ترحیم کشتند،

و تمام این مدت موش در سوراخ دیوار می نگریست و فکر می
کرد.

مولانا:

در جهان تنها یک فضیلت وجود دارد و آن آگاهی و تنها یک گناه
وجود دارد و آن جهل است.

تەلە مشك

مشكىك له مائيدا ، تەلە مشكى بينى ، ھەوائى بە مريشك و مەر
و مانگا دا بەلام ھەمويان وتيان :تەلە مشك كيشەى تۆبە
پەيوەندى بە ئيمەوہ نيە .

چەند رۆژ دواتر ، ماريك كەوتە ناوتەلە و ژنى مالەوہ كە چۆبۆ لاي
، گەستى ؛

خزمەكانى ئەو ژنە ، لە مريشك سوپيان بۆ دروست كرد ،

مەرەكەيان بۆ سەردانى كەران كوشتەوہ ،

مانگاكەشيان بۆ مەراسيمي پرسەكەى كوشتەوہ ،

و تەواوى ئەم ماوہيە مشك لە كونەكەيسەيرى دەكرد و بيري
دەكردەوہ .

مولانا

لە جيھان يەك فەزىلەت ھەيە و ئەويش ئاگاھيە و يەك گوناح
بوونى ھەيە ئەويش نەزانيە .

مردن

فقیری به ثروتمندی گفت:

اگر من در خانه ی تو بمیرم، با من چه می کنی؟

ثروتمند گفت:

تو را کفن می کنم و به گور می سپارم.

فقیر گفت:

امروز که هنوز هم زنده ام، مرا پیراهن بپوشان، و موقع مُردم، بی
کفن مرا به خاک بسپار!....

نتیجه:

حکایت بالا حکایت بسیاری از ماست؛

که تا زنده ایم قدر یکدیگر را نمی دانیم ولی بعد از مردن هم،
میخواهیم

برای یکدیگر سنگ تمام بگذاریم

مردن

ههژاریک به دهوله مهنديکی وت:

ئهگهر من له مالمی تو دا بمرم ، چی لهگهل من دهکهی؟

دهوله مهنند وتی:

تو کفن دهکهم و به خاکت دهسپیرم

ههژار وتی:

ئه مرو که هیشتا زیندوم ، کراسم له بهر بکه و ئه وکات که مردم ،

به بی کفن به خاکم بسپیره!

ناکام:

چیروکی سهره وه چیروکی زوریکی له ئیمه به ؛

تاکو زیندوین نرخی یه کتر نازانین به لام دواى مردنیش ، به لام

دواى مردن بو یه کتر ههر کاریک دهکهن .

چهار نعل

مردی به سرعت و چهارنعل با اسبش می تاخت.
اینطور به نظر می رسید که به جای بسیار مهمی می رفت.
مردی که کنار جاده ایستاده بود، فریاد زد: کجا می روی؟
مرد اسب سوار جواب داد: نمی دانم از اسب بپرس!

نتیجه:

این داستان زندگی خیلی از مردم است. آنها سوار بر عاداتهایشان
می تازند، بدون اینکه بدانند به کجا می روند!!

چوار نال

پیاویک به خیرای و چوار نال به ئهسپه که ی رای ده کرد.

واده ده کهوت که ده چۆ شوینیکی زۆر گرینگ.

پیاویک که له تهنیشت ریگا وه ستابوو هاواری کرد: ده چیه کوئی ؟

پیاوی ئهسپ سوار وه لامی دایه وه : نازانم له ئهسپه که بپرسه!

له ئاکام دا:

ئهم چیرۆکه ژبانی زۆریک له خهئکیه . ئهوان به سوار لهسه ر

خوهکانیان راده کهن ، به بی ئهوه یکه بزانه ده چن بو کوئی !!

پشت میله ها

سر پیچ از هم جدا شدند.

یکی زندانی بود، دیگری زندانبان.

زندانی دوره محکومیتش را گذرانده بود و زندانبان دوره خدمتش را.

چمدان هایشان پر از گذشته بود، حوله کهنه، ریش تراش زنگ زده، آینه جیبی و...

آنها سرنوشت مشترکی داشتند.

هر دو خاطرات خود را پشت میله ها گذاشته بودند.

و وقتی سر پیچ از هم جدا شدند، برف بر هر دوی آنها یکسان می بارید....

پشت میله‌کان

له سهر پیچه که لیک جیاوونه‌وه.

یه‌کیک زیندانی بوو و ئه‌وه‌یتر پاسه‌وانی زیندان.

زیندانی ماوه‌ی سزاکه‌ی تیپه‌راندبوو و پاسه‌وانی زیندانه‌که‌ش
ماوه‌ی خزمه‌ته‌که‌ی.

جانتا‌که‌یان پر له رابردوو بوو ، خاولی کۆن ، ریش تراشی ژه‌نگاوی
، ئاوینه‌ی ناو باخه‌ن و....

ئه‌وان چاره‌نوسی هاوبه‌شیان هه‌بوو.

هه‌ردوکیان بیره‌وه‌ریه‌کانیان له پشیتی میله‌کانی زیندان دانا‌بوو.

و کاتیک له‌سهر پیچه‌که‌ لیک جیاوونه‌وه ، به‌فر به‌سهر هه‌ردوکیان
به یه‌کسانی ده‌باری ،

پشت اسکناس

پیرمرد هر بار که می خواست اجر پسرک کر و لال را بدهد، جمله ای را برای خنداندن او بر روی اسکناس می نوشت. این بار هم همین کار را کرد.

پسرک با اشتیاق پول را گرفت و جمله ای را که پیرمرد نوشته بود، خواند.

روی اسکناس نوشته شده بود: وقتی خیلی پولدار شدی به پشت این اسکناس نگاه کن.

پسر با تعجب اسکناس را برگرداند تا به پشت آن نگاه کند. پشت اسکناس نوشته شده بود: کلک، تو که هنوز پولدار نشدی!

پسرک خندید با صدای بلند؛ هرچند صدای خنده خود را نمی شنید.

پشت پاره‌ی کاغذ

پیره پیاوینک هه‌رجاریک که ده‌یویست پاداشی کوریک که‌ر و لال
بداته‌وه ، رسته‌ی بو‌ئه‌وه‌ی پینکه‌نیت له‌سه‌ر پاره‌کاغزه‌که‌ی
ده‌نوسی . ئەم‌جاره‌ش هه‌ر ئەم‌کاره‌ی کرد.

کوره‌که‌به‌تامه‌زرۆیه‌وه‌پاره‌که‌ی وه‌رگرت و ئەو‌رسته‌یه‌ی که‌پیره
پیاوه‌که‌نوسی‌بو‌ی خویندیه‌وه.

له‌سه‌ر پاره‌که‌نوسرابوو :کاتیک ده‌وله‌مه‌ند بو‌وی سه‌یری پشتی ئەم
پاره‌یه‌بکه‌.

کوره‌که‌به‌سه‌رسورمانه‌وه‌روی پاره‌که‌ی وه‌رگیرا و سه‌یری کرد .
له‌پشت پاره‌که‌نوسرابوو :فیل‌ه‌زان تو‌هیشتا ده‌وله‌مه‌ند نه‌بو‌وی!

منداله‌که‌به‌ده‌نگی به‌رز پینکه‌نی ؛هه‌رچه‌نده‌ده‌نگی پینکه‌نینی خو‌ی
نه‌ده‌بیست .

خروشچف

زمانی که استالین فوت کرد، خروشچف جانشین او، در کنگره حزب کمونیست شروع به باز گویی جنایات استالین کرد.

همه حاضرین تعجب کرده بودند که چگونه یک رهبر، از رهبر پیشین اینچنین تند انتقاد می کند.

در حین سخنرانی، در حالی که سالن مملو از جمعیت بود، ناگهان فردی خطاب به خروشچف فریاد زد: پس تو آن زمان کجا بودی؟

سالن ساکت شد. خروشچف رو به جمعیت گفت: چه کسی این سوال را پرسید؟

هیچکس جواب نداد.

دوباره گفت: کسی که این سوال را کرد بایستد!!

اما هیچ کس بلند نشد.

خروشچف در حالی که لبخند بر لب داشت گفت: در آن زمان من جای تو نشسته بودم!!!!!!

خرۇشچۇف

كاتىك ئىستالين مرد ، خرۇشچۇف جىگرەوۋى ئەو ، لە كۇنگرەى
حىزبى كۇمۇنىستى دەستى بە گىرآنەوۋى تاوانەكانى ئىستالين كرد.
سەرجم ئامادەبووان سەريان سورما كە چۇن رېبەرىك ، لە رېبەرى
پىشوى بەمشىوۋەتوندە رەخنە دەگرىت .

لە كاتى قسەكردن ، لە كاتىك دا ھۆلەكە پىر لە حەشىمەت بوو ،
لەناكاو كەسىك رو لە خرۇشچۇف ھاوارى كرد :كەواتە ئەو كات تۇ
لە كوى بووى ؟

ھۆلەكە بىدەنگ بوو ، خرۇشچۇف روى لە ئامادەبووان كرد :چ
كەسىك ئەم پىرسىارەى پىرسى؟
ھىچكەس وەلامى نەدايەوۋە .

دىسان وتى :كەسىك كە ئەم پىرسىارەى كرد بوەستىت!!
بەلام كەس ھەئەستا .

خرۇشچۇف لە كاتىك دا كە پىكەنىنىكى لەسەر لىو بوو وتى :لەو
كات دا من لە شوينى تۇ دانىشتبووم!

فکر می کنند طلا شدند

مارادونا مدتی به خاطر افسردگی پس از ترک اعتیاد در بیمارستان بستری بود وقتی مرخص شد حرف قشنگی زد:

اونجا دیوانه های زیادی بودند، یکی می گفت من چگوارا هستم.
همه باور میکردن، یکی می گفت من گاندی ام همه قبول میکردن.
ولی وقتی من گفتم مارادونا هستم همه خندیدن و گفتن هیچ کس
مارادونا نمیشه!!..

اونجا بود که من خجالت کشیدم که چه بر سر خودم آوردم..
در این دنیا غرور دمار از روزگار آدم در می اره و دقیقا گرفتار
چیزی میشی که فکر می کنی هرگز در دامش نخواهی افتاد..
مراقب خودتان باشید برگ ها همیشه زمانی میریزند که فکر می
کنند طلا شدند

وابیر ده که نه وه بونه ته ئالتون

مارادونا ماوه یه ک به هوئی نه خوشی دهرونی دوای وازهینان له ماده
هوشبهره کان له نه خوشخانه خه ویندرا بوو ، کاتیک دهر کرا قسه یه کی
جوانی کرد:

لهوئ شیتی زوری لیبوون ، یه کیک ده یوت چه گوارام . ههموان
باوه ریان ده کرد ، یه کیک ده یوت من گاندیم ههموان قه بولیان
ده کرد.

به لام کاتیک من وتم مارادونام ههموان پیکه نین و گوتیان هیچ
که سینک نابینته مارادونا!!

لهوئ بوو که من شهرمه زار بووم که چیم به سهر سه ری خوم هناوه

..

لهم دونیایه دا له خوبایی بوون ژبانی مرؤف ویران ده کات و
گرفتاری شتیک ده بی که وابیرده که یته وه هیچ کات ناکه ویتته ناو
ته له که ی.

ئاگاتان له خو بیت گه لاکان ههمیشه کاتیک ده وهرن که واده زان
زیرن .